

svět katolickými očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXI., číslo 24

22. 12. 2024 / neprodejné

Z OBSAHU	Et Verbum caro factum est	07
	Život v době bez přesvědčení	09
	Vánoční příloha: Křesťan musí mít zaměřený pohled vzhůru k nebi	I–IV

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

Dítě, které je Bůh

Vánoce připomínají jedinečnou událost, kdy se Bůh rozhodl přijít k lidstvu způsobem, který nemá obdoby – stal se člověkem. Vtělením Boha křesťanství zdůrazňuje výjimečný vztah, v němž Bůh sám sestupuje k člověku. Jak uvádí dokument *Dominus Iesus*: „Zjevení Ježíše Krista je konečné a úplné.“ (*Dominus Iesus*, 5) Na rozdíl od jiných náboženství, kde lidé hledají cesty k Bohu skrze různé praktiky a filozofie, v křesťanství je směr opačný – Bůh přichází mezi lidi.

Tento Boží pohyb k člověku je základem křesťanské naděje. Skrze své vtělení se Bůh stal nejen dosažitelným, ale blízkým každému. „Ježíš Kristus je jediný prostředník mezi Bohem a lidmi... V Něm nám Bůh zjevuje plnost své spásné lásky a přináší ji na svět.“ (*Dominus*

Iesus, 10) Tento jedinečný vztah s Bohem vede k plnému pochopení smyslu života. Jak dokument uvádí, křesťanství uznává „prvky pravdy a dobra“ v jiných náboženstvích, avšak plnost Božího Zjevení a Spásy je jedině v Kristu.

Narození Krista v Betlémě ukazuje skutečnou blízkost Boha, který přijímá lidskou přirozenost a sdílí naši zkušenost. Tato jedinečnost Vtělení je vyjádřena i v *Dominus Iesus*: „V Ježíši Kristu se každému člověku nabízí plnost Božského Zjevení.“ (*Dominus Iesus*, 6) Toto Zjevení je přístupné bez ohledu na postavení či různé nábožensko–kulturní tradice jiných zemí a nabízí možnost vztahu s Bohem, který přichází k lidem z vlastní iniciativy, aby je zachránil a otevřel věčný život.

V osobě Krista, jak píše apoštol Pavel, „přebývá veškerá plnost Božství tělesně“ (Kol 2, 9). Vánoce jsou tak pro všechny příležitosti uvědomit si, že Bůh není vzdáleným či nepřístupným Bohem, ale láskyplným Otcem, který si přeje vstoupit do života každého člověka a naplnit jeho srdce láskou a nadějí. Tento vztah se neomezuje jen na poznání Pravdy, ale je pozváním ke společenství s Bohem, který nás touží vést k věčnému životu a nabízí cestu, jakou sám prošel: cestu lásky, pokory a služby.

Ať nám Maria, Matka Boží ukáže své Dítě, které je Bůh!

*P. Mgr. Romuald Štěpán Rob
administrátor v Karlových Varech –
Rybáře*

Kardinál Zenari: Naděje v Sýrii umírá, lidé chtějí jen utéct

Nuncius v Damašku komentuje tragické události posledních dní, kdy džihádističtí povstalci obsadili Aleppo: „Vládne strach, neklid a nejistota“.

Kardinál je v kontaktu s křesťanskou komunitou v Aleppu: „Lidé jsou zavření ve svých domovech, ti, kteří mohli, odešli. Počet vnitřně vysídlených osob se jistě zvýší.“ Výzva mezinárodnímu společenství: „Některým válkám se dalo zabránit, teď jen sbíráme střepy.“

V Sýrii „umřela naděje“ a lidé mají jedinou touhu: „utéct“. Čtrnáct let konfliktu, extrémní chudoba, mezinárodní sankce, zemětřesení a nyní nová vlna napětí a násilí tíží srdce i kardinála Maria Zenariho. Kardinál, který je již šestnáct let nunciem v Damašku, se s obavami dívá na dobytí Aleppa 30. listopadu: druhé největší syrské město se poprvé zcela vymklo kontrole Asadovy vlády a je v rukou džihádistických povstalců. Více než 350 mrtvých, již tisíce vysídlených: „Číslo, které se bude zvyšovat,“ říká Zenari po telefonu z Damašku vatikánským médiím. Krátký telefonát uprostřed napjatých termínů a tisíců žádostí, v pozadí opakovaně zvoní mobilní telefon. Sýrie zažívá novou mimořádnou situaci, novou válku: „Uvidíme, co se bude dít. Nyní panuje podezřelý klid.“ Naděje už rozhodně není: „Je mrtvá, umírá, v některých případech je už pohřbená,“ říká kardinál. Jubileum snad může přinést „závan čerstvého vzduchu“, ale lidé jsou vyčerpaní a těžko vidí perspektivy do budoucna.

Vaše Eminence, Sýrii nečeká mír...

O Sýrii se bohužel už asi tři roky nemluví, zmizela z mediálního radaru. Nyní se kvůli těmto tragickým událostem opět dostala do zpráv. Jsem v kontaktu s křesťanskými komunitami, biskupy, kněžími, řeholníky a řeholnicemi v Aleppu, abych zjistil, jak se situace vyvíjí. V některých oblastech panuje určitý klid, ale také napětí. Je tu velký strach, státní úřady zmizely, armádu také není vidět, kolem se potulují tyto ozbrojené skupiny, které slíbily, že se nedotknou civilního obyvatelstva. Zatím se zdá, že to respektují, ale

lidé se stále bojí, jsou zavření ve svých domech. Před pár dny ti, kteří mohli, odjeli narychlo autem na jiná místa v Sýrii. Uvidíme, co se bude dít v příštích dnech, snad nebude nejhůř..

Včera byla bombardována františkánská Kolej Terra Sancta. Naštěstí bez obětí... Říkal jste, že bylo dáno ujištění, že se to nemá dotknout civilistů, ale je obyvatelstvo ohroženo?

Uvidíme v příštích dnech. Vše je stále velmi nejisté, panuje velká úzkost, strach, nejistota. Biskupové ujistili své věřící, že zůstanou v Aleppu, stejně tak kněží, řeholníci, zůstanou v blízkosti obyvatelstva. Je to velmi nejistá a těžká doba.

Obáváte se, že by se násilí mohlo rozšířit a z Aleppa se dostat do dalších měst?

To je těžké předvídat. Stejně jako bylo dobytí Aleppa před několika dny ozbrojenými skupinami překvapením nejen pro Aleppany, ale i pro všechny Syřany, nevíme, jaká bude budoucnost této oblasti a Sýrie obecně. Žije se v této nejistotě. Na druhé straně hoří celý Blízký východ a geopolitické karty se zamíchaly.

Co to všechno znamená pro mladé lidi? Bude to nový impuls k emigraci?

To je zřejmé. Mezitím se zvýšil počet vnitřních uprchlíků: přišli a přicházejí sem do Damašku a na další místa na pobřeží. Přibližně 7 milionů, již tak znepokojivý počet těch, kteří byli dosud vnitřně vysídleni, se jistě zvýší, stejně jako počet uprchlíků. Nezapomeňte, že mezi uprchlíky v sousedních zemích je asi 6 milionů Syřanů. S těmi venku a těmi uvnitř si Sýrie udržuje smutnou bilanci uprchlíků: asi 13 milionů, což je více než polovina obyvatel. Tento počet se bude zvyšovat, to je nevyhnutelné.

V současné době již lidé nemají naději na budoucnost země, zejména mladí. Žádná obnova, žádný ekonomický rozjezd, žádná pracovní místa, takže jedinou touhou lidí, mladých lidí, je odejít.

Vaše Eminence, právě začal advent a univerzální církev se připravuje na prožití jubilea. Jak budou tento čas prožívat syrští křesťané?

Bohužel zde je naděje mrtvá, umírá, v některých případech je již pohřbená. Doufáme, že toto Jubileum s tématem „Poutníci naděje“ může poslat závan čerstvého vzduchu těmto lidem, kteří již 14 let trpí válkou, hladem, nedostatkem práce. Taková je situace... Jedinou touhou obyvatel, jak jsem již řekl, je útek. S posledními událostmi v Aleppu tato touha po emigraci ještě vzrostla.

Chtěl byste mezinárodnímu společenství něco vzkázat?

Mezinárodnímu společenství bych rád vzkázal, že je správné pomáhat řešit konflikty, ale na prvním místě je prevence. Některé konflikty, které ve světě vypukly, se daly předvídat, bylo třeba něco udělat předem. Na Blízkém východě, na Ukrajině... Proto bych trval na prevenci válek, na tom, aby se jednalo dříve, jinak se bude jednat, až když už budou střepy na zemi.

Salvatore Cernuzio
Vatican News

Jubilejní rok 2025 se blíží...

Foto: jubileum2025.cz

Poprvé se Svatý rok slavil v roce 1300. Řádné slavení Svatých roků se ustálilo od roku 1450 na období vždy po 25 letech. Svatý rok 2025 navazuje na Velké jubileum Svatého roku 2000 a Svatý rok 2025 je 25. řádným univerzálním jubileem v dějinách katolické církve. Organizační Jubilea 2025 byla na žádost papeže Františka pověřena Papežská rada pro novou evangelizaci.

Před Jubileem 2025 papež František ve své indikační bule nazvané *Spes non confundit* (Naděje nezklame) stanovuje jako Svaté brány ty ve Svatopetrské bazilice a v dalších třech papežských bazilikách, konkrétně v Lateránské bazilice, bazilice Panny Marie Sněžné a bazilice sv. Pavla za hradbami. Výjimkou bude Svatá brána v jedné věznici, kterou si papež osobně přeje otevřít, „aby vězňům nabídl konkrétní znamení blízkosti“.

Jubilejní rok 2025 bude zahájen otevřením Svaté brány Svatopetrské baziliky na Štědrý den roku 2024. Svatou bránu tohoto chrámu otevírá papež pouze na začátku Svatého roku. Obvykle je to první brána, která se při jeho zahájení otevírá. První doklad o tom, že se obřad konal ve Svatopetrské bazilice, pochází z roku 1500 za pontifikátu Alexandra VI.

Svatá brána symbolizuje Krista a jeho milosrdenství. Kristus sám je branou k Otci. Během každého svatého roku pak touto branou procházejí miliony poutníků. Zvláště symbolická je skutečnost, že Svatou branou lze do baziliky pouze vstoupit, a nikoliv odejít. Projít touto branou vlastně znamená vyjádřit odhodlání

vstoupit do Kristova srdce, souznít s ním a přijmout milosrdnou Otcovu náruč. Ježíš sám o sobě říká: „Já jsem dveře, kdo vejde skrze mne, bude spasen“ (Jan 9,10).

Dne 29. prosince papež otevře Svatou bránu Lateránské baziliky v Římě. Ve stejný den bude ve všech katedrálách a konkatedrálách po celém světě sloužit mši svatou místní biskup u příležitosti zahájení Jubilea.

Na slavnost Panny Marie, Matky Boží, 1. ledna 2025 otevře papež František Svatou bránu baziliky Panny Marie Sněžné a Svatou bránu baziliky sv. Pavla za hradbami v neděli 5. ledna o vigílii Zjevení Páně.

Jubileum skončí 28. prosince 2025 v místních církvích po celém světě, přičemž ve stejný den se uzavrou Svaté brány Lateránské baziliky i bazilik Panny Marie Sněžné a sv. Pavla za hradbami. Jubilejní rok bude formálně ukončen v Římě o slavnosti Zjevení Páně 6. ledna 2026.

Významným obsahem svatých roků je výzva k odpuštění ve všech vztazích a na všech úrovních, s čímž souvisí i možnost získání tzv. odpustků. Vatikánský úřad „Apoštolská penitenciárie“ zveřejnila dekret obsahující normy pro získání odpustků během Svatého roku 2025. V bule *Spes non confundit* vydané k Jubilejnímu roku je uvedeno, že termín „odpustek“ znamená synonymum „milosrdenství“, protože má vyjadřovat plnost Božího odpuštění, které nezná hranic.

cirkev.cz

SLOVO KNĚZE

Za pár dní se ve většině našich domácností rozzáří vánoční stromek a následně se rozzáří i oči, především ty dětské, až spatří pod onou osvětlenou a rozzářenou zelení dárky. A radostí se rozzáří i oči těch, kteří ony dárky kupovali a balili, neboť, jak časem zjistí i ti letos nejmenší, větší radost je dávat než dostávat. Tedy, pokud máte opravdu rádi. A protože Bůh nás má opravdu rád, dal nám to nejvíc, co nám mohl dát. Sebe.

Je snadné radovat se z Vánoc, pokud jsme obklopeni přáteli, kteří nás mají rádi a mají radost z toho, že nás mohou obdarovat. Ale je jistě mnoho těch, kteří takové štěstí nemají. A na ty by bylo dobré si dnes vzpomenout, protože nás vracejí do reality, že tento svět není, a nikdy nebyl, vůči křesťanství přátelský. Sám Spasitel to zakusil na vlastní kůži. A po něm mnozí z jeho učedníků a je tomu tak dodnes.

Jak píše Michael Novak v knize *Vyznání katolika*, dějiny církve jsou dějinami řeznického špaluku a dokládá to betlémským masakrem. Poslední dobou jsme se o tom mohli přesvědčit z událostí v zemích netoliko vzdálených od Betléma; Irák, Sýrie i Palestina. Tato území vedou statistiky, které se zabývají úbytkem křesťanů za poslední roky. Někteří prchli, jiní byli zabití, ale smutné je, že takto se vytrácejí ty nejstarší církevní obce z tváře dnešního světa.

Nemáme, většina z nás, jak jim pomoci hmotně, je nemožné jim poslat nějaký dárek. Ale přece jim můžeme obětovat alespoň něco z našeho času, který věnujeme v tyto dny návštěvám přátel, pohádkám v televizi... Věnujme jim alespoň chvíli tiché modlitby a vyprošujme jim sílu, aby vydrželi ony zkoušky, které zdaleka nekončí. I oni jsou přeci naši bratři a přátelé, i pro ně, stejně jako pro každého z nás, se Slovo stalo tělem.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

Draží čtenáři,

toto vydání *RC Monitoru* je pro letošní ročník poslední. Nové číslo ročníku 2025 očekávejte ve třetím lednovém týdnu, s datem vydání 19. 1. 2025. V prvním čísle nového roku také naleznete potvrzení Vašich darů za rok 2024.

Za Vaši přízeň, podporu a především modlitby i věrnou čtenářskou důvěru Vám ze srdce děkujeme!

redakce RC Monitoru

Papež František si připomíná pětadesáté výročí kněžství

Tento pátek si papež František připomíná padesáté páté výročí kněžského svěcení. Na liturgickou památku svaté Lucie – 13. prosince 1969 – mladého Jorgeho Maria Bergoglia vysvětil arcibiskup argentinské Cordoby, mons. Ramon José Castellano.

Krátce před svými třiatřicátými narozeninami, 13. prosince 1969, papež František – Jorge Mario Bergoglio – přijal kněžské svěcení. O jedenáct let dříve – v březnu roku 1958 – vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova, kde složil slavné sliby v dubnu 1973. Povolání ke kněžství mla-

dý Jorge Bergoglio rozpoznal v necelých sedmnácti letech, když se na liturgickou památku sv. Matouše (21. září 1953), což je v Argentině jarní den, vydal na studentskou slavnost.

„Ještě před odchodem na slavnost jsem se zastavil ve farnosti, kam jsem chodil. A našel jsem kněze, kterého jsem neznal, a pocítil jsem potřebu se vyzpovídat,“ vyprávěl papež o první svatodušní vigílii svého pontifikátu na Svatopetrském náměstí (18. 5. 2013).

„Byla to pro mne zkušenost setkání,

nalezl jsem někoho, kdo mne očekával. Nevím přesně, jak se to stalo, nepamatuji si a nevím, proč tam byl zrovna onen kněz, kterého jsem neznal, a proč jsem pocítil, že mám jít ke zpovědi. Pravdou však je, že na mne někdo čekal. Čekal na mne dlouho. A po zpovědi jsem zjistil, že se něco změnilo. Nebyl jsem stejný. Cítil jsem jakýsi hlas, povolání. Byl jsem přesvědčen, že se mám stát knězem.“

Vatican News

Válečné „hry“ a obchod se smrtí

Slova papeže Františka a zpráva SIPRI o nárůstu obratu zbrojního průmyslu.

„Chci poukázat na pokrytectví mluvení o míru a zároveň hraní si na válku. V některých zemích, kde se hodně mluví o míru, jsou investice, které vynášejí nejvíce, ty do továren na zbraně. Toto pokrytectví nás vždy dovede k neúspěchu. K selhání bratrství, k selhání míru.“ Tato slova, která pronesl papež František 25. listopadu u příležitosti 40. výročí mírové smlouvy mezi Argentinou a Chile, která uzavřela spor o kanál Beagle, nacházejí další tragické potvrzení v údajích, které v těchto hodinách zveřejnil SIPRI (Stockholmský mezinárodní institut pro výzkum míru): zbrojní průmysl stále roste, tržby se loni zvýšily o 4,2 % na 632 miliard dolarů (+ 19 % oproti roku 2015). Je bohužel dobře známo, s jakými dalšími údaji je tento růst spojen: počet mrtvých a zraněných vojáků i civilistů, zničená města, vysídlené osoby, budoucnost ukradená generacím mladých lidí, devastace životního prostředí.

Ve slovech římského biskupa je zarážející ona zmínka: „hra na válku“. Pokud se k válkám přistupuje na mentální úrovni jako k jakési „hře“, ať už politické, nebo vojenské, je to znamení, že se vytrátila vůle jít ke kořenům konfliktů. Ztratila se vůle pochopit jejich příčiny a pokusit se je odstranit. Je to známka toho, že se ztratila hodnota míru, význam dialogu a vyjednávání pro urovnání sporů. Kromě toho se obvykle hraje hra založená na soutěži s vítězem a poraženým, což je v pořádku, pokud se jedná o tenis nebo šachy. Pokud si však státy „hrají na válku“, je to v rozporu se samotnou myšlenkou lidského bratrství a mezinárodního práva.

Papež František poukazuje na pokrytectví těch, kteří chtějí z války profitovat, nedbaje katastrofálních následků, a naléhavě apeluje na svědomí politických představitelů i všech ostatních. Žádá je, aby přestali budovat byznys na úkor dru-

hých, na úkor míru, a tedy na úkor nejslabších a celého lidstva.

Je to hluboce duchovní výzva, která potřebuje intenzivní modlitbu celé církve, zvláště v této adventní době, aby prosila „Knížete míru“ o inspiraci k myšlenkám, slovům a především činům, které umožní žít mezinárodní politický život vážně, s vědomím, jak se dívat dál, s myšlenkou na budoucnost, na novou generaci. S vědomím, že náš svět nutně potřebuje „čestné kompromisy“ – jako byl ten, který byl před čtyřmi desetiletími podepsán mezi Argentinou a Chile za zprostředkování Vatikánu – a ne „válečné hry“ tyranů: „Dej Bůh, aby mezinárodní společenství nechalo zvítězit sílu práva prostřednictvím dialogu, protože dialog musí být duší mezinárodního společenství.“

*Andrea Tornielli
Vatican News*

RODIČE NAŠLI JEŽÍŠE UPROSTŘED UČITELŮ

29. prosinec 2024 – Svátek Svaté rodiny Ježíše, Marie a Josefa – Lk 2,41–52

Béda

Každý rok o Velikonocích se Pán s rodiči vydal do Jeruzaléma, což je znamení lidské pokory, protože člověk se má obětovat Bohu a modlitbami se s ním smířit. Pán tedy jako ten, kdo se narodil mezi lidmi, dělal to, co Bůh prostřednictvím andělů lidem přikázal: proto se říká, jak bylo o svátcích zvykem. Jdeme tedy cestou jeho lidského působení, chceme-li se těšit pohledem na slávu jeho božské přirozenosti.

Někdo se může ptát, jak mohli tito rodiče zapomenout na Božího Syna, kterého tak pečlivě vychovávali. Na to je třeba odpovědět, že děti Izraele byly zvyklé chodit do Jeruzaléma během svátků nebo se odtud vracet domů odděleně, muži a ženy, kojenci nebo děti směli jít s kterýmkoli rodičem. Proto si Maria i Josef mysleli, že dítě Ježíš, které s nimi neviděli, se vrací s druhým rodičem; proto ho následuje: domnívali se, že je ve skupině (poutníků). Ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými a známými.

Božský jazyk mluvil moudře, zatímco věk ukazoval lidskou slabost. Proto, když Židé slyší vyšší věci a vidí malé, trápí je pochybovačný údiv. My se však nedivíme, neboť z Izajášova proroctví víme, že se nám narodil malý chlapec, který je Bohem (Iz 9,5–6).

Neobviňuje je z hledání Syna, spíše je nutí, aby pozvedli oči své mysli k věcem, které patří tomu, jehož je věčným Synem; proto následuje: „Nevěděli jste, že mám být tam, kde je můj Otec?“

Órigenés

Nedivme se, že je nazývá rodiči, neboť si zasloužili být nazýváni otcem a matkou. Ona za to, že rodila, on za to, že vychovával.

Protože byl ještě dítě, našli ho mezi učiteli, které posvětil a učil; proto se říká, že seděl mezi učiteli, poslouchal je a kladl jim otázky. Z úcty, aby nás poučil, že ačkoli jsou děti moudré a vzdělané,

Duccio di Buoninsegna: Dvanáctiletý Ježíš v chrámě (1308–1311)

mají spíše naslouchat učitelům, než aby chtěly učit, a ne se pyšnit marnou okázalostí. Nechtěl, aby ho učili sami, ale aby ho poučovali otázkami. Schopnost moudře se ptát i odpovídat totiž pramení z téhož zdroje učnosti, z čehož vyplývá, že všichni, kdo ho slyšeli, žasli nad jeho moudrostí a odpověďmi.

Jan Zlatoústý

Ačkoli Pán ve svém dětství neudělal žádný zázrak, Lukáš zmiňuje tento, který ho učinil zdánlivě zázračným.

Cyril

Tak ukázal, že přesahuje lidskou míru, a naznačil, že svatá Panna se stala služebnicí díla, když porodila tělo. On však byl skutečně Bohem a ve své přirozenosti Synem Otce na výsostech. Ať tedy Valentinovi stoupenci slyší, že chrám patří Bohu, a ať se nestydí říkat, že Stvořitel a Bůh Zákona nebo chrámu není Otcem Krista.

Všimněte si, že neřekl, že vyrostlo Slovo, ale Ježíš, abyste pochopili, že ne-

vyrostlo samo Slovo, ale Slovo, které se stalo tělem.

Epifanius

Necht' Ebion také poznamená, že na Krista hleděli s údivem kvůli jeho laskavým slovům ne ve třiceti, ale ve dvanácti letech. Nelze tedy říci, že se stal Kristem až při křtu, kdy na něj sestoupil Duch. Chrám a Otec znal již od dětství.

Teofylakt

Přirozený zákon vylučuje, aby člověk používal svůj rozum více, než mu dovoluje jeho fyzický věk. A tak se Slovo, které se stalo tělem, stalo dokonalým, protože je mocí a moudrostí Otce. Bylo však třeba vzít v úvahu zvyky naší přirozenosti, aby ti, kdo Ho viděli, nepovažovali za něco divného, a tak se projevoval jako člověk, který pomalu roste v tělesné výšce, a ti, kdo Ho slyšeli a viděli, Ho považovali za den ode dne moudřejšího.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

OCHRÁNCE ŽIVOTA OD POČETÍ: KDO BYL MOISÉS LIRA?

Rev. Moisés Lira svůj život zasvětil vyučování katechetů, péči o nemocné a duchovnímu vedení zranitelných společenství. V roce 1934 založil kongregaci Misionářky lásky Panny Marie Neposkvrněné a je též zakladatelem škol a psychiatrických ústavů.

Blahořečením Rev. Moisése Liry rozšiřuje mexická katolická církev řady svých „blahoslavených“. Obřad blahořečení proběhl v sobotu 14. září v bazilice Panny Marie Guadalupské a vedl ho kardinál Marcello Semeraro, jehož k tomu pověřil papež František. Před Lirou byla z mexických věřících jako poslední roku 2019 blahořečena María Concepción Cabrera. Podívejme se na Lirův život v zemi, která je domovem téměř 100 milionů katolíků.

Kdo byl Moisés Lira?

Narodil se v září 1893 v Pueblu, jedním z nejkonzervativnějších států Mexika. Když mu bylo pět let, zemřela mu matka a zároveň trpěl nepřítomností svého otce, který se musel přestěhovat za prací. Od útlého věku snil o tom, že se stane knězem. Roku 1914 se stal prvním novicem kongregace, kterou založil francouzský kněz Félix de Jesús Rougier. V roce 1922 po svém vysvěcení na kněze napsal motto, které pak určovalo jeho život: „K tomu, aby se člověk stal velkým světcem, musí být velmi malý.“ Lira svůj život zasvětil vyučování katechetů, péči o nemocné a duchovnímu vedení zranitelných společenství. V roce 1934 založil kongregaci Misionářky lásky Panny Marie Neposkvrněné a je též zakladatelem škol a psychiatrických ústavů. Roku 1950 zemřel v Mexico City.

Jaký zázrak se mu připisuje?

Podle matky Marie de la Luz Nava z kongregace, kterou Lira založil, k němu došlo mezi květnem a červnem 2004. Jedna těhotná žena z Guanajuata – dalšího mexického konzervativního státu – obdržela nejhorší zprávu, jakou si lze představit: v osmnácti týdnech těho-

Foto: Beato Moisés Lira Serafín / FB

stství trpěla její nenarozená dcera stavem, který se vyznačoval hromaděním tekutin v těle. Podle vyjádření lékaře mohla být tato diagnóza pro plod smrtelná nebo mohla nepříznivě ovlivnit zdraví matky. Nabídl se, že těhotenství ukončí, ale žena i její manžel to odmítli. „Neměli velkou naději,“ vyprávěla matka María de la Luz, „ale jedno jim bylo naprosto jasné: pro potrat se nerozhodnou. Budou dál hledat množnosti, aby se jejich dcera narodila v pořádku.“

Doma ta žena našla brožurku o práci P. Liry. „Neznám vás, ale prosím, pomozte mi,“ požádala ho. Devět dní se modlila. A když přišla k lékaři na další kontrolu, čekalo ji překvapení. „Co jste dělali?“ zeptal se lékař manželů. „Vaše dcera je

zdravá.“ „Jasně se tu projevíly přímlyvy otce Moisése,“ uvedla matka María de la Luz. „A je na tom vidět, jak víra vyvolává zázrak.“

Kongregace matky De la Luz se o tomto případě dozvěděla roku 2014. Následujícího roku byla prostřednictvím místní diecéze podána žádost o blahořečení a o osm let později vydal papež František roku 2023 výnos, jímž zázrak potvrdil.

Co všechno lze Lirovi svěřovat?

Podle P. Davida Padróna, který zpracovává důvody ke kanonizaci, se Lira zázrakem, který mu je připisován, stal ochráncem života od početí. „Je to velice silné poselství od Boha,“ řekl Padrón.

„Podle všeho se mu mohou svěřit matky, které mají problém během těhotenství.“ Kromě toho, jak uvedl, by se mu farníci mohli svěřovat se záležitostmi, které se týkají zdraví a vzdělávání, protože Lira hodně pracoval s nemocnými lidmi a se studenty.

„Velká část jeho pastorační práce pozvedala ty, kteří se ve společnosti pro nemoc, chudobu nebo jinou okolnost netěšili důstojnému životu,“ vysvětloval Padrón.

Co dále? Katoličtí představitelé věří, že k druhému zázraku dojde po sobotním blahorečení, které jim umožní pokračovat v Lirově kanonizaci. Zatím ho

místní farníci budou ctít vždy 15. června. „Zahrnuli jsme ho mezi svaté z mexické arcidiecéze v naději, že až bude kanonizován, bude moci být oslavován po celém světě,“ uvedl Padrón.

Nejcennějším Lirovým ostatkem je záprstní kost z jeho pravé ruky. Podle Padróna to je symbolické, protože Lira sdílel evangelium svými spisy a kůstka je součástí ukazováčku. „Blahoslavení a svatí jsou muži a ženy, kteří nám ukazují na Krista,“ řekl. Několik relikví první třídy – částí Lirova těla – bude brzy rozesláno do farností, které byly významné v jeho životě nebo pro katolickou komunitu v Mexiku, jako je bazi-

lika Panny Marie Guadalupské a katedrála v Pueblu.

María Teresa Hernándezová
Religion News Service
Přeložila Alena Švecová

María Teresa Hernández
zpravodajka AP pro náboženství
v Latinské Americe

ET VERBUM CARO FACTUM EST

Tento článek by měl být publikován v souvislosti se slavností Zvěstování Páně, ale jistě není úvaha na téma Vtělení Božího Slova nevhodná ani v souvislosti s oslavou vánočních svátků. Rozhodl jsem se nabídnout čtenářům zamyšlení nad událostí, která má zcela zásadní význam v dějinách spásy. Proto také nepochybuji, že modlitby spojené s připomínkou této události jsou pro nás velmi důležité.

Biblický základ a vyznání víry

V evangeliu podle sv. Lukáše nalezneme vyprávění o setkání Panny Marie s archandělem Gabrielem, který jí sdělí, že Bůh si ji vyvolil za Matku svého Syna. Anděl vysvětluje tuto událost slovy: „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní!“ (Lk 1,35) V prologu k evangeliu podle sv. Jana nalezneme slova: „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“ (Jan 1,14) Ve vyznání víry recitujeme: „*Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, et homo factus est.*“ Latinský text rozlišuje předložkami „*de/ex*“ rozdílný původ Vtěleného Božího Slova s ohledem na Ducha svatého a na Pannu Marii. V češtině proto recitujeme: „Skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem.“ Formulace vyznání víry je precizní formulací, která vysvětluje, co se vlastně stalo: Boží Slovo přijalo naše lidství, celou naši přirozenost, s výjimkou hříchu.

Největší zázrak od stvoření světa

Dějiny začínají stvořením světa. Nechci se pouštět do hledání řešení složitých otázek typu: „Kdy a jak se to stalo?“ Odpověď by nebyla jednoduchá, neboť před stvořením čas nebyl. Čas začal se stvořením, neboť čas je mírou změny, která u Boha není. Stvoření znamená, že se objevuje něco od Boha odlišného, co tu „dosud“ (čas nebyl...) nebylo. Lze to samozřejmě nazvat zázrakem, neboť to nemá přirozený původ. Bůh vložil do svého stvoření určitý řád, a co se tomuto přirozenému řádu nevyvíká, zázrakem nenazýváme.

Vtělení Božího Slova určitě zázrakem nazývat musíme, protože se přirozenému řádu vymyká. A dokonce se jedná o zázrak na více úrovních či na více rovinách našeho chápání. V okamžiku Vtělení lze považovat za zázrak doplnění genetické informace, kterou v přirozeném řádu zajišťuje mužská pohlavní buňka, do Mariina vajíčka, které se tak stává zygotou

a brzy poté lidským embryem, tedy člověkem. Tato událost byla podle Božího moudrého rozhodnutí připravena jiným zázrakem: neposkrvněným početím Panny Marie. Ta byla sice počata přirozeným způsobem z muže a ženy (tradice nám sděluje, že se jmenovali Jáchym a Anna), ale zde došlo k mimořádné události v tom, že lidská přirozenost, kterou při početí přijala, nebyla zatížena prvotní vinou.

Daleko větší zázrak lze ovšem vidět v tom, že při Vtělení Božího Slova se božství spojuje s lidstvím. Nic podobného se od stvoření světa nestalo. A je na místě připomenout, že tato událost je tak mimořádná, že se nelze divit, kolik se objevilo nauk, které tuto událost popíraly a které musela církev zavrhnout jako nauky heretické. Teologie tuto událost vysvětluje asi takto: při přirozeném početí člověka z muže a ženy vzniká nejen nový lidský organismus, ale také nová osoba. Předává se lidská přirozenost,

Filippo Lippi: Zvěstování (1445–1450)

kerou máme, my lidé, všichni společnou a zároveň se zde objevuje zcela jedinečný člověk, neboli osoba. Při početí Božího Slova v lůně Panny Marie působením Ducha svatého se nová osoba nevytvořila, protože je zde od věčnosti. Jinými slovy, Druhá Božská Osoba, Syn, Boží Slovo, přijímá naši lidskou přirozenost nezatíženou hříchem, a stává se zároveň i lidskou osobou, protože má lidské tělo a lidskou duši. Lze to také nazvat spojením Božské a lidské přirozenosti v jediné osobě Božího Syna.

Tato událost je nezbytným předpokladem pro další Boží spásné působení. Boží Syn přijal naše lidství, abychom mohli být poučeni o skutečnostech týkajících se Božího království a aby mohl zástupně za nás přinést jako člověk smírnou oběť za naše hříchy, která má univerzální rozměr právě díky spojení obou přirozeností v jeho jediné Osobě. Mohli bychom popisovat Kristovy zázraky bě-

hem jeho veřejného působení, ale zcela bezpochyby je dalším největším zázrakem Kristovo zmrtvýchvstání, kdy jeho oslavené lidství ukazuje cíl, který Bůh nabízí každému člověku. Koneckonců ve vyznání víry recitujeme, že „věříme ve vzkříšení těla a život věčný.“

Vtělení Božího Slova a Eucharistie

Pán Ježíš Kristus chtěl, abychom mohli čerpat milosti získané díky jeho smírné oběti na kříži, a proto ustanovil svátosti. Tou největší je samozřejmě Eucharistie, kde je on sám přítomen pod způsoby chleba a vína. Při slavení Eucharistie se připomíná a zpřítomňuje Kristova oběť nekrvavým svátostným způsobem na oltáři. To, co se děje při proměňování, ovšem velmi připomíná to, co se stalo při „vtělení“. Kristus je přítomen pod způsoby chleba a vína nejen se svým lidstvím ale i se svým Božstvím. Dává se nám jako člověk i Bůh. A určitě není

v silách žádného člověka, aby tuto „konverzi“ či proměnu dokázal učinit svými silami. Zde by bylo na místě popsat „instrumentální kauzalitu“, tedy způsob, jakým biskup či kněz slouží jako nástroj Božího Ducha. Toto téma přesahuje rámec naší úvahy a možná o něm bude pojednáno někdy v budoucnu.

Angelus a slavení eucharistie

Přiznávám, že se rád modlím modlitbu *Angelus* („Anděl Páně“), která připomíná událost, nad kterou se zamýšlíme. Je to biblická modlitba založená na slovech Písma svatého. A je velmi působivé recitovat tuto modlitbu v chrámu Zvěstování Páně v Nazaretě, kde je jediné místo na světě, kde se říká: „*Hic Verbum caro factum est*“ („Zde se Slovo stalo tělem“). Naše úvaha připomíná spojení této modlitby i se slavením Eucharistie. Obě tyto skutečnosti připomínají, že Bůh se spojuje s tím, co je stvořené, aby se mohl spojit s každým z nás. Jeho účast na naší přirozenosti otevírá možnost našeho podílu na jeho přirozenosti. Chcete-li, můžeme to nazvat jako podíl na Božím království.

P. Tomáš Reschel

P. ThLic. RNDr. Tomáš Reschel Ph.D.
farář v Horní Sloupnici

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Jacques Philippe: Kdybys znala Boží dar...

Křesťanství se nezakládá na lidském úsilí, ale na Boží milosti, která se dává zdarma. „Kdybys znala Boží dar...“ (J 4,10), říká Ježíš u studny samařské ženě, která své štěstí hledá všude možně, jen ne v Bohu.

Brož., 208 s., cena 269 Kč

Jacques Philippe: Čas pro Boha

Úvod do vnitřní modlitby. Je radostné vidět, kolik lidí dnes žízní po Bohu. Mnozí křesťané touží po hlubokém modlitebním životě. Narážejí však na překážky.

Brož., 135 s., cena 159 Kč

KŘESŤAN MUSÍ MÍT ZAMĚŘENÝ POHLED VZHŮRU K NEBI

Toleranci, otevřenost a laskavost lze pěstovat dvojím způsobem: ústy a v záři mediálních reflektorů, anebo ve skrytosti – životní praxí.

Otec Jaromír Smejkal, farář z jihomoravského Kurdějova, je člověkem, který se už celá desetiletí věnuje tomu druhému: stará se o lidi závislé na drogách, věnuje se pastorační práci ve věznicích, byl pověřen službou exorcismu a modliteb za osvobození. Lze říci, že se jako kněz neustále zabývá zlem, které nás tak či onak svazuje. Přesto je to člověk laskavý, tolerantní a otevřený. Jinak by podobnou práci ani dělat nemohl. Velice si vážíme toho, že nám dal svou důvěru a poskytl *Monitoru* rozhovor.

Jak jste se dostal ke své práci s lidmi závislími a s vězni?

Měl jsem takové přátele a snažil jsem se jim být nápomocný, protože ti závislí se často ocitají ve vězení, tak to pro mě byla přirozená cesta. Jako kněz pracujete s lidmi a lidi jsou prostě takoví – komplikovaní, zranění, bolaví.

V pořadu Cesty víry na ČT jste zmínil, že tito lidé jsou jakýmsi „výkřikem, že společnost nejde správným směrem“. Ten pořad je už skoro dvacet let starý. Sledujete od té doby spíše zlepšení, anebo naopak?

Je to jednoznačně horší, žádné zlepšování vidět není, Boží milost pracuje skrytě a najdeme nějaké příklady působení Boží milosti, ale když se díváme na společnost i církev, tak všechno jde spíše k horšímu.

Závislost – to úzce souvisí s otázkou lidské svobody a důstojnosti.

Slovo „svoboda“ je patrně jedno z nejužšívanějších v současné „liberální“ společnosti. Chápeme pojem svobody správně? Není spíše současná společnost na cestě k nesvobodě?

P. Jaromír Smejkal. Foto: youtube.com

Falešná svoboda je jednou z mocných modelů současné společnosti. Je to cesta do otroctví, ne cesta do svobody, hesla jako svoboda, rovnost, bratrství jsou zástěrkou ztotočnění a teroru, ničení člověka a lidské společnosti.

Co je to svoboda z katolického hlediska?

Nelze uvažovat o svobodě bez pravdy a pravda je Kristus. Kristus je pravda a osvoboditel, on je skutečně čistá pravda a pravé světlo a osvobozuje nás z otroctví. A co je to otroctví? To je hřích. Pán Ježíš říká zákoníkům – vy otročíte, otročíte hříchu, jste otroci. A oni trvali na tom, že jsou svobodní. On je usvědčil z toho, že to není pravda. Nemůžeme dosáhnout svobody, když se vzdalujeme od Krista. A to platí i pro nás křesťany. Pokud se neobrátneme ke Kristu, nebudeme slyšet jeho volání: „Obraťte se! Změňte smýšlení! Čiňte pokání!“ Bez Krista není možné dosáhnout svobody, jen směřujeme do dalších forem ztotočnění

a závislostí, jakými překypuje současná společnost.

Jsme závislostní společností, jak jste se na jiném místě vyjádřil?

Katolicky vzato, člověk je tvor závislý. Nemůže být nezávislý. Ale když se skrze vzpouru proti Bohu, Stvořiteli a Spasiteli Pánu Ježíši Kristu vymaňuje ze závislosti na Bohu, pravé, zdravé a životodárné závislosti, tak se dostává do pasti ďábla a padá do závislosti na zlem. Když říkáme, že jsme „závislostní společností“, tak myslíme to negativně, odklon od Boha, od svobody, kterou máme jenom v Bohu, v Boží lásce, v jednotě s Bohem a jeho zákonem. Když Boží zákony popíráme, porušujeme, kašleme na to, co nám říká Kristus, kam nás vede, tak padáme ze závislosti do závislosti, z otroctví do otroctví a poznáme to všechno po ovoci.

Co by s tím mohla a měla dělat církev? Nepochybně k tomu má nástroje. A užívá jich správně?

To, co jsem teď řekl, platí v první řadě pro církve. Pro nás křesťany, kteří jsme nějak poznali Krista, když jsme obdrželi v nějaké míře dar víry a jediné skrze víru poznáváme Krista. Pokání, pokání, pokání. Když život církve nebude vyzařovat pokání za hříchy naše a za hříchy světa, nebudeme smírnou obětí, jako živé tělo Kristovo. Pokud v tomto nebudeme v jednotě, nebudeme žít pravou mší svatou – tedy že nebudeme sami mši v tomto světě – tak nepřineseme světu nic. Budeme zkaženou solí, po které je správné šlapat, jak to svět dělá. Šlape po zkažené soli – co taky s ní, když je zkažená? Pokud nepřinášíme světlo do světa, nehlasáme Kristovo evangelium, ale nějaké své nápady a představy a podřizujeme se modernímu humanismu, který s Kristem nemá už téměř nic společného, tak se ptáme: církvi, jsi ještě Kristova? Co máš ještě společného s Kristem? Zpytuj se, církvi. Čiň pokání. To platí pro každého z nás. Pokořme se před Bohem. Čiňme pokání. Prostředky, které máme, jsou mocné: svátosti, modlitba. Musíme užívat duchovní zbraně proti našemu odvěkému nepříteli a neschovávat se za to či ono, jako že ďábel je nic. Ďábel je velmi mocný v současném světě i v současné církvi. Nesmíme se za nic schovávat. Musíme bojovat s ďáblem a nebát se toho, že se svět vysmívá. Co to jsme za křesťany, když se budeme bát výsměchu a budeme ustupovat před světskou společností a přizpůsobovat se jeho slovníku a představám? Místo abychom hlásali evangelium, tak on hlásá nám své falešné evangelium, svou falešnou cestu ke svobodě, do otroctví. Žádné přizpůsobování se světu! O to se církve začala pokoušet, a kam to vede, vidíme dnes po ovoci. Kdo chce, vidí.

Církev je dnes ze všech stran osočována z kdečeho. U příležitosti začátku školního roku vydal pražský arcibiskup Graubner v podstatě umírněný pastýřský list a stejně za něj dostal přes prsty. Co s tím?

Tvrdím, že je to normální a stále normálnější. Pronásledování je třeba přijmout jako fakt a je to pro nás ve skutečnosti povzbuzení a radost, že jdeme aspoň v něčem správnou cestou. Pokud by naše

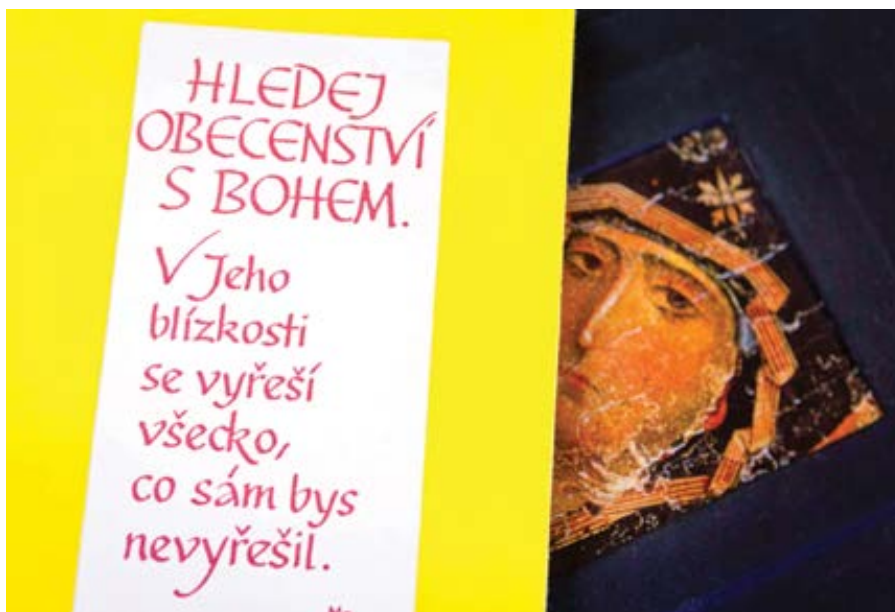

Foto: Martina Řehořová / Člověk a Vira

slova a jednání neměly vyvolávat žádnou reakci a žádnou kritiku té od křesťanství odvrácené tváře společnosti, tak asi nejsme ničím, zkažená sůl, rozbředlost. Pokud jsme se něčeho z Krista dotkli a předložili, tak Bohu díky! Chvalme Pána! Radujte se a jásejte, máte v nebi velkou odměnu. To nebe nás musí motivovat. Nebe. Křesťan musí mít zaměřený pohled vzhůru k nebi. Na zem se dívá přes nebe. My jdeme k Bohu, opouštíme svět. Takže neulpět v tomto světě a čím víc tady prožijeme těžkostí a trápení, tím lépe. Aspoň jsme blíže Kristu a můžeme mu lépe porozumět. O to jde, abychom byli zajedno s naším Pánem, Ježíšem Kristem, a ne se současnou společností. Ale zároveň samozřejmě i solidární s těmi dušemi, které tápou, které jsou v temnotě. Tak jako Kristovo evangelium je vlastně roztrpčuje a ony nevidí to světlo, tu milost nabízenou od Boha v evangeliu, jas pravdy. Takže je nám velice líto takových duší a zároveň jsme Pánu vděční, že jsme mohli dostat to světlo, že můžeme aspoň trochu být Jeho svědky a trochu trpět pro Krista. Není většího daru! Vždyť apoštolové s radostí snášeli, že mohli trpět pro Krista.

V současnosti byt jen náznak něčeho „tradičního“ vzbuzuje alergickou reakci ze strany většinové společnosti, ať už

v podobě pohoršení, nebo výsměchu. Slovo „ďábel“ zní v ústech většiny novinářů komicky, jako vtip. Lze nevěřícím srozumitelně podat tyto pro ně až pohádkově či pověrečně znějící věci, kterým my jako katolíci věříme?

Nebudeme srozumitelní, pokud budeme pořád něco vymýšlet, pokud se budeme přizpůsobovat světu, nemůžeme být srozumitelní. Pokud nepochopíme to, že křesťan je vytržený ze světa, vytržený z temnoty do světla a dostává nadpřirozené světlo, jak to může být srozumitelné těm, kteří jsou v temnotě? Nemůže, samozřejmě. Pravdy víry můžeme hlásat až tehdy, když se dotkne té duše milost Boží. Předtím se k němu můžeme chovat pěkně a toho člověka třeba připravit. To je možné. Taková preevangelizace.

„Preevangelizace“? Co si pod tím představit?

Dneska se zaměřuje evangelizace s preevangelizací. Hrají se fotbalky a všelijaké hlouposti a říká se tomu evangelizace, ale to přece není žádná evangelizace. Evangelizace je hlásat Ježíše Krista. Jasně, srozumitelně. To je jediná cesta ke spáse. A teď to narazí. On je ten kámen, na který se narazí. Tak to přece je řečeno. My chceme v jakési nové „evangelizaci“, aby ten náraz na ten kámen nebyl cítit, aby nebolel. A když to tak chceme, tak ta

Foto: Martina Řehořová / Člověk a Víra

duše se nebude obracet. Bude nás lákat do vlastní tmy, abychom humanizovali, polidšťovali nadpřirozené poselství evangelia – a tím opustíme Krista. To přece nejde. My musíme hlásat Krista, jedinou, pravou katolickou církev, která je Kristovou církví. Abychom žili to, čemu věřili naši otcové, protože oni byli úspěšní v evangelizaci, to byli misionáři. Dnes? Kde jsou misie? Věří se bludu, že už není potřeba hlásat evangelium Kristovo, že není potřeba proselytismus. Opouštíme křesťanský život, jaký vedli naši otcové. Je stále méně a méně skutečných křesťanů – katolíků. Kostely se vyprazdňují. Kostely se prodávají. Znesvěčují. A děláme novou evangelizaci. To je asi k ničemu. My musíme činit pokání, musíme hlásat skutečného Krista. Víru, jak ji hlásala církev od začátku – apoštolskou víru. S neohrožeností apoštolů.

Odkud čerpali svou sílu?

Skutečně věřili Kristu. Poznali Krista. Poznali své slabosti. Padli a vstali. Viz Petr. Spadl, zradil Krista, povstal. Dostal milost, Pán ho neodsoudil poznal jeho velikou moc. A taky poznal ďábla. Jemu se snažil nejdříve také ustupovat a napomínal Krista. Pokud nebudeme osvobodovat od zlého ducha, nebudeme vymítat demony, nemůžeme hlásat evangelium. Nemůžeme jít s lidským zvěstováním proti ďábelské zvěsti, která jde proti nám. Jak jsou ty zvrácené ideologie – to je ďábelská zvěst a my chceme s ním jen tak dis-

kutovat a dělat nějaké skupinky. To není žádný církevní život, to není už Kristova církev. Musíme zvěstovat Krista, vymítat demony. Nebát se postavit zlu. Budeme se bát zla? No tak nás dostane. Dvojí strategie zlého ducha: zastrašit a oklamat. Snadno tomu podléháme. Necháme se oklamat.

Jak může jednotlivec i církev dopomoci ke znovuobnovení spirituality smírné oběti, o níž mluvíte v jedné své katechezi?

Mám na mysli Nejsvětější Oběť – mši svatou. To je zdroj života církve. Církev se rodí ze mše svaté a stále se skrze mši svatou obnovuje, stává se církví. Církev by měla být celá takovou nejsvětější obětí, mši svatou. Chrámem Božím, kde se obětuje Kristus i se svým tělem mystickým. To je ta smírná oběť. Tady je ten impulz. A zase: musíme se obrátit, vrátit se ke Kristově oběti, připojit se ke Kristu na cestě oběti, smírné oběti, sami sebe nabídnout Kristu a Bohu – tam je ten počátek: uvěřit v onu oběť a chápat mši svatou jako Kristovu oběť, ne jako nějaké spolčo. Samozřejmě je to po liturgické změně těžší než dříve. Ale toto je zdroj, a pokud se od něho odpojíme, pokud budeme chtít žít z něčeho jiného než z Kristovy nejsvětější oběti, nebudeme k ní s velkou úctou přistupovat a nepřijmeme znovu víru, že Ježíš je přítomen v nejsvětější svátosti, i v té nejmenší částce té hostie, pokud budeme budovat

církev na něčem jiném, než na čem je postavena Kristem a apoštolskou tradicí, nemáme šanci obnovit nějakou smírnou oběť. Proniká sem falešné milosrdenství: Pán Bůh je dobrý, on nám všem odpustí, nemusíte se bát, on vás všechny spasí, on se obětoval za všechny hříšníky, on nás nemůže zavrhnout. To je přece taková pitomost. Samozřejmě to pochází z protestantství. A katolická církev se tomu začala přizpůsobovat a pak na venek změnila i mši svatou. A je to tady: už nerozumíme, jak být smírnou obětí. Co k tomu jiného říkat než: být jako Kristus! Musíme se zamilovat do Krista. Skrze Krista se zamilovat do duší. Musíme začít milovat bližního. Musí nám na něm začít záležet, abych byl pro ně. Snažím se jim ukazovat cestu, nakolik ji znám. Víím, že hradbu hříchu může prolomit jenom Kristova oběť. Ona se stává účinnou především na oltáři a já se do ní zapojuji za ty, kteří se nemohou zapojovat, kteří nevědí, kteří ještě nemají tu milost, a nabízím se v oběť. Cokoli mi Pán dává jako možnost účasti na jeho kříži, tak to obětuji – za církev, za duše, za naše představené, za papeže. To je smírná oběť.

Jak bychom měli slavit Boží hod vánoční jako katolíci?

Jak jste vyslovil v otázce – katolicky – to je podstatné. Ne pohansky, ne stržením do proudu sekulárního bezobsažného oslavování, rozpustilostí a tělesné požívavčnosti. A aby se katolík nepřizpůsoboval světu a nevyhledoval, paradoxně, o svátcích ještě víc svou duši, je třeba „slavit advent“, připravovat pravé hody ducha a srdce, aby se mohlo těšit z Boží dobroty. Bez kající přípravy a ducha obrácení a ochoty i touhy oplakat svůj hřích a napravit svůj život, aby se mohl ve mně narodit Spasitel, nemůže se vlastně, duchovně mrtvý křesťan, připojit k velké vánoční oslavě Božího vtělení a narození, aby prožíval radost a slavnost církve i andělů – jak nás inspiruje a povzbuzuje vánoční scéna nebeským jasnem ozářeného Betléma. Přece nebe nám vychází naproti a sami andělé uvádí katolíka do této vrcholné slavnosti vykoupení, když pějí: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle...“ To je vstup do liturgie slavnosti, po kajícím, očiš-

Foto: Jakub Šerých / Člověk a Víra

ném úvodu, a tak je katolík dostatečně poučen, jak slavit, aby v něm našel Bůh zalíbení a aby se duše naplnila světlem, čistotou, něhou, důvěrou, jasem střídmostí, mírností a pokojnou, „trvanlivou“ radostí! A tím jen rozvíjím, že je třeba dobrá sv. zpověď a duše skvějí se

vstříc Pánu v nadpřirozeném jasu milosti posvěcující!

Měl byste pro naše čtenáře nějaký vzkaz, radu či slova povzbuzení?

Čtete evangelium. Čtete evangelium. A modlete se. Modlete se a čtete Kris-

tovo evangelium a buďte velmi opatrní. Prosívejte, co se k vám dostává, z okolí, ze světa i z církve. Musíme všechno poměřovat Kristovou pravdou. Kristovým evangeliem a pravým učením víry, které je třeba poznávat. Čtíme katechismus, ať známe svoji víru. Musíme ji znát, musíme ji strávit. Musíme ji přetavit ve skutky. Nebojte se. Nebojte se ďábla, nebojte se světa. Nebojte se ani sami sebe. Když si zamilujeme Krista, nemusíme se bát. A je tu Panna Maria. Bez Marie nejsme schopni, skrze Marii, úctu mariánskou a svatý růženec potřebujeme. Ona je ta, která mu šlape na hlavu. My sami to nedáme. Musíme být skutečně mariánští. Církev musí být mariánská a neustupovat protestantským hloupostem. Takové ty strachy, že zastíníme Krista, když budeme uctívat Pannu Marii. Není větší hlouposti. To je prostě nedostatek víry, nepochopení víry, neproniknutí do její podstaty. Skrze Marii a s Marií milujme Eucharistii a žijme ji!

Za rozhovor děkuje Jan Šindelka

„V temnotě, kterou lidstvo šíří, není nic definitivního; díky Božímu působení se vše může znovu rozzářit.“

(Br. M.–Samuel, opat z Nového Dvora)

Vážení čtenáři, děkujeme vám z celého srdce za přízeň a podporu RC Monitoru a na sklonku letošního občanského roku vám přejeme také radostné dny vánočních svátků, mnoho požehnání pro vás a vaše blízké a nadějeplný nový rok pod ochranným pláštěm Matky Boží.

redakce RC Monitoru

PŘIPRAVENI KE KAŽDÉMU DOBRÉMU DÍLU

Jaroslav Maxmilián Kašparů, jako spisovatel známý pod jménem Max Kašparů, je český řeckokatolický kněz, psychiatr, pedagog, premonstrátský terciář, člen Obce spisovatelů a esperantista.

Max Kašparů působí v Pelhřimově. V roce 2015 byl v rodné obci Žirovnici vysvěcen na kněze v byzantském ritu. Svěcení přijal z rukou biskupa Apoštolského exarchátu Řeckokatolické církve Ladislava Hučka, jehož se stal členem. Je autorem řady knih s duchovní tematikou a věnuje se přednáškově činnosti. Má dvě dcery.

Jaká byla Vaše cesta k víře a formace ke kněžství?

Jak známe z teologie, existuje forma křtu vodou, krví a touhou. Já byl pokřtěný šmahem. A toť vše. Prostě taková venkovská tradice, která je chápána spíše jako magický rituál. Až na vysoké škole v Praze jsem se setkal s věřícími spolužáky, věřícími profesory a otevírala se mi cesta k poznání křesťanské víry. Byli to především otcové jezuité, kteří mne silně ovlivnili a předávali mi zdravé a smysluplné pojetí víry. Po nich to byl opat želivského kláštera Vít Tajovský. Tam začala také moje cesta ke kněžství. Nabídky k tajnému svěcení jsem odmítal, necítil jsem se dost zralý a odvážný pro tajné působení.

Jste rovněž premonstrátským terciářem. Proč právě tento řád? Co je Vám blízké na jeho spiritualitě?

Po návratu ze studií, ze společenství věřících, jsem se vrátil na Vysočinu, kde jsem byl prakticky odříznutý od aktivní křesťanské party. Po mém setkání a navázaném přátelství s opatem Vítem Tajovským jsem vstoupil mezi želivské terciáře. Mimochodem, Želiv je blízko mého bydliště. Bylo mi blízké i takzvané premonstrátské patero a heslo řádu „*Ad opus bonum parati.*“

Jste rodák z Vysočiny, skoro celý život zde žijete a působíte. V kraji Otokara Březiny. Čím je pro vás Vysočina?

Tento básník mystik je mi blízký nejen tím, že je mým nejoblíbenějším, ale také

Foto: © Roman Polách / Člověk a Víra

proto, že naše rodné obce jsou čtyři kilometry od sebe. A Vysočina je prostě rodiště i domov.

Jak vzpomínáte na Bohumila Víta Tajovského, opata želivského kláštera, který Vás v roce 1984 tajně přijímal do řádu?

Nejen v mých očích, ale i v očích jiných lidí, kteří ho poznali, se jedná o světce. Muž bolesti, věrnosti a poctivosti. Nejen ve víře.

Které osobnosti Vás ovlivnily v životě i profesi?

Jak už jsem řekl, byli to jezuité a otec Vít po stránce duchovní. Po stránce lékařské to byl profesor psychiatrie, můj učitel Petr Zvolský. Všichni už jsou na věčnosti.

Jste člověk několika profesí a povolání. Když to řeknu ve zkratce: jak propojujete „ordinaci a kostel“?

Patnáct roků jsem měl ordinaci v jednom pelhřimovském kostele. Šlo skutečně o spojení obou pod jednou střechou.

Pokud jsem v ordinaci, vidím člověka i po stránce duchovní, pokud sedím ve zповědnicí, tak i po stránce duševní.

Pozorujete za léta své profesní dráhy nějakou proměnu problémů lidí, co za Vámi chodí – ať po duševní, či duchovní stránce?

Nic nového pod sluncem. Lidé přichází se stejnými problémy jako dříve, ale v daleko větším počtu. Svět se zbláznil.

Jaká by měla být pro nás křesťany náležitá podoba evangelizace?

V první řadě být lidsky normální. Potom mít dobré teologické vědomosti a potřeby umět s lidmi smysluplně komunikovat. Být ke každému dobrému dílu připraven. To uměli moji jezuité i otec Vít.

Řada lidí katolické církvi vytýká, že je hierarchická, nedemokratická, „patriarchální“. Jsou tyto výtky oprávněné?

Také takové hlasy a silnou kritiku slyším. Jak od ateistů, tak od velikých a progresivních katolíků. Právě tato

struktura vytváří řád. A jak se říká: zachovej řád a řád zachová tebe.

Může být rodič současně autoritou a vzorem i kamarádem?

Může a měl by být. Proto se rodiče musí svému rodičovství učit.

Věnujete se přednáškám pro rodiny a o rodině. Jaká je Vaše hlavní rada, aby rodina byla skutečně domovem, pro děti i rodiče?

Ve všech přednáškách na toto téma může být přednášející jen informátorem, nikoli formátorem. Vzhledem k tomu, že Bůh tvoří originály, není možné dávat obecné rady. A co dítě, to originál.

Na začátku rozhovoru jsem zmínil slovo „domov“. Vánoce si nejvíce propojujeme právě s domovem, přitom Marie, Josef a Ježíšek neměli kde hlavu složit.

Co pro Vás znamená domov?

Domov by měl být v každém případě místem, jediným místem na světě, kam bych se mohl bez obav a s touhou vracet.

Toto číslo našeho časopisu vychází na Vánoce. Odpusťte tedy na závěr banální otázku: jak je slavíte a čím pro Vás jsou?

Nemám rád přeslazená vánoční klišé. Proto odpovím stručně. Slavím je jako kněz a jsou pro mne inspirací pro další rok.

Chtěl byste našim čtenářům něco vzkázat?

Především vzkaz čtenářkám. O Vánocích přijde Ježíšek, nikoli kontrola z hygieny.

Za rozhovor děkuje Jan Šindelka

*prof. Jaroslav Maxmilián Kašparů
řeckokatolický kněz a psychiatr*

PŘIROZENÉ A NEZASTUPITELNÉ MÍSTO LAIKŮ

Význačného konvertity a myslitele 19. století kardinála sv. Johna Henryho Newmana se jeden jeho biskup zeptal, co považuje za povolání laiků. V netypicky lakonické odpovědi zavtipkoval: „Církev by bez nich vypadala hloupě.“

Při jiné příležitosti však poskytl kardinál podrobnější vyhodnocení:

Chci, aby laici nebyli domýšliví, ukvapení v řeči a hádaví, ale aby byli lidmi, kteří znají svou víru, vstupují do ní, přesně vědí, kde stojí, vědí, co zastávají a co ne, a své vyznání víry znají tak dobře, že ho dokážou vyložit, přičemž historii znají natolik, že ji jsou schopni hájit. Chci inteligentní a vzdělané laiky... Přeji si, abyste rozšiřovali své poznání, kultivovali svoje myšlení, pronikali do vztahu pravdy k pravdě, učili se vidět věci tak, jak jsou, chápat, jak se víra a rozum navzájem podpírají... Měli byste být schopni odhalit, co cítíte a co máte na mysli, a také to cítit a myslet vážně; objasňovat druhým výmysly a bludy svých odpůrců a vysvětlovat obvinění vznesená proti Církvi k uspokojení ve skutečnosti nebigotních, ale spíše rozumných lidí jakéhokoli ražení.

K čemu povede, že laici budou takto zformováni?

Jedním bezprostředním účinkem toho,

že budete schopni tohle všechno dělat, je, že získáte patřičnou sebedůvěru, kterou tolik potřebujete. Nebudete pak ani v pokušení spoléhat na druhé, nadbíhat politickým stranám nebo konkrétním lidem; spíše si oni budou muset předcházet vás. Už nebudete skleslí ani podráždění (pokud něco takového nyní prožíváte), když vás na cestě potkají těžkosti, když vám lidé budou nadávat, nebudou vám věřit nebo s vámi budou jednat nespravedlivě. Uchýlíte se sami k sobě, budete klidní a trpěliví. Kořenem veškeré malosti je nevědomost; kdo si dokáže uvědomit zákon morálních konfliktů, nesoudržnost klamu, problém složitosti, konec všech věcí a přítomnost Soudce, stává se nutně rozvázným, trpělivým a velkorysým.

Jaká konkrétní zodpovědnost je laikům svěřena nad rámec všeobecného „popisu práce“ laického pracovníka? Jejich apoštolát se vyznačuje svou „světstostí“, jak to formuluje dokument *Lumen Gentium* druhého vatikánské-

ho koncilu: „Vlastní a zvláštní vlastnost laiků je jejich světský ráz“ (č. 31). Dokument koncilních otců o laicích vysvětluje: „Laici pak mají na sebe vzít budování časného řádu jako svou vlastní úlohu. Mají přitom jednat přímo a rozhodně, vedeni světlem evangelia i duchem církve a pobízení křesťanskou láskou. (...) V této apoštolské práci má přední místo sociální činnost křesťanů“ (*Apostolicam Actuositatem*, č. 7). A *Gaudium et Spes*, dokument druhého vatikánského koncilu, zvaný též Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě prohlašuje: „Je velmi důležité, a to zvláště v pluralistické společnosti, mít správný názor na vztah mezi státem a církví a jasně rozlišovat, co jednotliví nebo sdružení křesťané dělají svým jménem jako občané vedení křesťanským svědomím a co spolu se svými duchovními pastýři dělají jménem církve“ (č. 76).

Papež Jan Pavel II. ve své přelomové apoštolské exhortaci o laicích *Christifide-*

Foto: Dusan Kadlec / Člověk a Víra

les Laici (dále CL) začíná chválou úžasného díla, které v církvi konají laici, zejména v reakci na výzvu druhého vatikánského koncilu. Po tomto zcela upřímném vyjádření dále zmiňuje znepokojení synody, že „cesta, kterou laici nastoupili po koncilu, nebyla zcela bez nebezpečí a obtíží“ (č. 2). Pokračuje slovy: „Zmíníme jen dvě pokušení, jichž se ne vždy vyvarovali: především to, že koncentrovali svůj zájem tak silně na církevní služby a úkoly, že se často vzdávali vlastní odpovědnosti v povolání, ve společnosti, ve světě ekonomiky, kultury a politiky; a dále to, že se schvalovalo nesprávné oddělování víry a života a celkem se oddělovalo přijetí evangelia od konkrétní činnosti v rozličných záležitostech tohoto světa a této doby.“

Dále mluví o nutnosti toho, aby služba laiků byla „v souladu s jejich specifickým laickým povoláním, které je odlišné od povolání kněží“ (č. 23). Jak by tedy toto povolání mohlo vypadat? Sv. Jan Pavel na základě koncilních dokumentů a výzvy *Evangelii Nuntiandi* papeže Pavla VI. poukazuje na oblasti vhodné pro laický apoštolát: politika, společnost, ekonomika, věda a umění, mezinárodní život, sdělovací prostředky. Říká, že pro průměrného laika patří k oblastem, které se „zvláštním způsobem nabízejí k evangelizaci, ... láska, rodina, výchova dětí a mládeže, různé práce v zaměstnání a lidské utrpení“ (CL, č. 23).

Svatý Otec identifikuje tři zvláštní oblasti, které Církev v dnešním světě znepokojují: 1) sekularismus zrozený z ateismu a dechristianizace společnosti; 2) porušování lidské důstojnosti, zakotvené ve stvořitelském díle všemohoucího Boha; 3) války a konflikty, jež ohrožují nebo ničí

mír. „Tak tedy vypadá obrovské kamenité pole, které se prostírá před dělníky, které ‚hospodář‘ posílá na svou vinici“ (CL, n. 7). Je třeba, aby tu byl zastoupen celý Boží lid (kněží, řeholníci i laici), ale „v tomto zvěstování a svědectví mají laici přirozené a nezastupitelné místo: skrze ně je církev, znamení a pramen naděje i spásy, účinně přítomna v nejrůznějších částech světa“ (CL, č. 7, přidané zdůraznění).

Apoštolská výzva pak toto místo ozřejmuje: „Tak se ‚svět‘ stává oblastí a prostředkem křesťanského povolání laiků, neboť sám svět je určen k tomu, aby byl Otec oslaven v Kristu. (...) Nejsou povolání k tomu, aby zanechali toho života, který vedou ve světě.“ Naopak mají ve světě působit „jako kvas“; „jednat ve světě je pro laiky nejen antropologickou a sociologickou skutečností, nýbrž také a především skutečností specificky teologickou a církevní“ (CL, č. 15).

Ještě zacílenější je toto vyučování svatořečeného papeže: „Mají-li laici křesťansky inspirovat časný řád v uvedeném smyslu služby člověku a společnosti, nemohou se vyhýbat účasti na ‚politice‘, to jest na mnohostranných rozličných iniciativách na rovině hospodářské, sociální, zákonodárné, správní a kulturní, které slouží organické a systematické podpoře obecného blaha“ (CL, č. 42).

Co konkrétního si z těchto filozofických a teologických zásad můžeme vzít?

Především to, že katolíci nepodporují strany; podporujeme postoje. Tento princip však naneštěstí nebývá vždy dodržován. Zesnulý hartfordský arcibiskup John Whealon jednou prostořece poznamenal, že pokud bylo v době mezi druhou světovou válkou a válkou ve Vietnamu v naší

zemi pokřtěno dítě, dostalo v ten den tři doklady: osvědčení o křtu, průkaz člena odborů a průkaz člena Demokratické strany. Být katolíkem tehdy v Americe znamenalo být Demokratem.

Dnes musíme rozlišovat pozorněji. Prezidentských voleb jsem se poprvé zúčastnil roku 1972 jako jednadvacetiletý seminarista. Matka se mě ptala, komu hodlám dát svůj hlas. Odpověděl jsem: „Richardu Nixonovi.“ „Ale vždyť to je Republikán a my jsme katolíci,“ odpověděla vzápětí. „Já ale nemůžu hlasovat pro McGoverna se všemi jeho problematickými postoji.“ Ať jsem se snažil sebevíc, její mantra se nezměnila: „Nixon je Republikán a my jsme katolíci.“ Když jsem vstoupil za plentu a chystal se dát svůj hlas Nixonovi, málem mě chytaly křeče, když jsem si uvědomil, že budu prvním členem naší rodiny, který volí Republikána. Večer jsem pak telefonoval domů. Matka se mě zeptala, zda už jsem byl volit. Odpověděl jsem, že byl. „A kdo dostal tvůj hlas?“ „Nixon, jak jsem ti říkal.“ Nenechal jsem se odradit: „A kdo dostal tvůj a tatínkův hlas?“ „Nixon,“ opáčila nesměle.

Ovšem aby bylo jasno, i když jsem od roku 1972 pokaždé volil republikánského kandidáta, na stranické věrnosti mi pramálo záleží. Moje rozhodnutí vždy vycházelo z toho, že jsem nemohl (a dodnes nemohu) tolerovat *postoje* opoziční strany. Newyorský kardinál Timothy Dolan konfrontoval reportéra, který se ho ptal, proč vystupuje spíš jako Republikán než jako Demokrat. Živě promluvil o Ronaldu Reaganovi a pak nabídl tuto lakonickou odpověď: „Demokratická strana opustila mě, ne já ji.“ Jde o postoje, nikoli o stranu.

Dále, jaké postoje byste měli reprezentovat? Absolutně nejlepším a nejjistějším vodítkem, kde máme všechno na jednom místě, je *Kompendium sociální nauky církve*. Vyzdvihuje některé základní principy, jako například: obecné dobro, subsidiaritu a solidaritu i určité otázky, o kterých se nediskutuje, jako je právo na život, manželství, rodina a právo rodičů rozhodovat o výchově.

Katolíci musí jednat v souladu s poučeným katolickým svědomím; „svědomí“ však není synonymum pro „názor“. Katolík své svědomí formuje tím, že svou

Foto: © Josef Novotný / Člověk a Víra

mysl a srdce sytí neomylným Božím slovem a stálým, důsledným učením Církve v průběhu věků. Kardinál Newman nám připomíná: „Svědění má práva, protože má povinnosti.“ A naše první povinnost je vždy vůči pravdě, jak ji zjevil Všemohoucí a jak byla předána jeho Církvi.

Zatímco Církve u určitých otázkách nepřipouští kompromis, v jiných ponechává prostor pro rozumný úsudek. Například pečovat o chudé je zásadní, ale jakým nejlepším způsobem to dělat? Přijímat migranty a uprchlíky je určitě třeba, ale za jakých okolností? Zatímco základní princip je jasný, konkrétní způsoby Církve ponechává na moudrosti a prozíravosti zákonodárců. Proč? Protože lidé dobré vůle spolu mohou ohledně prostředků nesouhlasit, i když se na principu shodnou.

Všichni věřící, zejména však veřejní činitelé, jsou povoláni k tomu, aby byli ve společnosti kvasem. Jak učil papež Pius XI. ve své průkopnické encyklice o katolickém vzdělávání *Divini Illius Magistri*, neznamená to „míchat se do stranické politiky“. Naopak to znamená zapojení do „náboženského úsilí vyžadovaného svědomím“ (č. 85).

Nakonec mi dovoluji nabídnout určitá vodítka, jak uvést pozemskou obec víc do souladu s Boží obcí. Všimněte si však, že na této straně Pánova druhého příchodu nikdy nedojde k dokonalé shodě mezi oběma těmito obcemi, zatímco činit kroky tímto směrem by vždy mělo být naším cílem – a to vyžaduje dobře rozumět vedení. Proto zde v této souvislosti uvádím tučet myšlenek od kardinála Newmana:

1. *Lidi ovšem není snadné přimět k tomu, aby byli věrnými zastánci nějaké věci. Vrtkavý není jen dav; i ti nejlepší lidé selhávají, pokud ke své práci nejsou pobízeni, vyučováni a vyhochováni; necvičená přirozenost nemá žádné zásady.* [P.S. I 286(24.4.1831)]

2. *Vypočítavost nikdy nezpłodila hrdinu. [O vývoji nauky, kap. 7/2.3 (Nadřazenost víry)]*

3. *Je jasné, že každou velkou změnu neuskutečňuje množství lidí, nýbrž několik jedinců – rozhodných, neohrožených, horlivých jedinců.* [P.S. I 287 (24.4.1831)]

4. *Není pochyb o tom, že toho mnoho mohou hodně zničit, ale vytvořit nemohou nic kromě těch, kteří jsou speciálně vycvičeni k akci.* [P.S. I 288 (24.4.1831)]

5. *Svět pro příští staletí zachrání několik vysoce obdarovaných lidí.* [U.S. 97 (22.1.1832)]

6. *Odpovídám, že se ve světě neprosazuje jako systém ani prostřednictvím knih, argumentací či dočasnou mocí, nýbrž osobním vlivem takových lidí... kteří jsou učitelé a zároveň jejími vzory. (...) Zde je třeba vzít v úvahu především krásu a vznešenost ctnosti, jež více či méně pocítují všichni, ale většina ji opustila. Nemluví o nějaké abstraktní ctnosti – ctnosti v knihách. Lidé sami sebe bez velkých obtíží přesvědčují, aby se vysmívali principům, zesměšňovali knihy a dělali si legraci ze jmen dobrých lidí, ale jejich přítomnost nesnesou; osobně ztělesněné svatosti nedokážou trvale čelit...* [U.S. 91–92 (22.1.1832)]

7. *Očekávat veliké výsledky od našeho úsilí o náboženské cíle je vskutku přirozené*

a nevinné, ale pramení to z nezkušenosti s tím, jakou práci musíme konat – měnit srdce a vůli člověka. Mnohem ušlechtlejší je pracovat nikoli s nadějí, že uvidíme ovoce své práce, nýbrž pro svědomí, jako věc povinnosti, a také ve víře, kdy spoléháme na to, že bude vykonáno dobro, i když to nevidíme. [P.S. VIII 129 – 130 (12.9.1830)]

8. *A jak naproti tomu musí křesťané jednat s takovými bezcitnými lidmi? (...) Nikdy nesmíme starostlivě vnučovat pravdu těm, kdo netěží z toho, co už mají. Hano-bí to Krista a posměvačům to škodí, místo aby jim to prospívalo. Je to jako házet perly sviním. Musíme vyhlížet každou příležitost, kdy můžeme být lidem užiteční, ale dávejme si pozor, abychom nechtěli příliš mnoho najednou.* [P.S. I 307 (8.5.1831)]

9. *Raději se vystříhejme všech příliš ostrých slov a svými skutky ukazujeme své světlo před lidmi.* [P.S. I 308 (8.5.1831)]

10. *[Církev] bojuje a trpí úměrně tomu, jak dobře hraje svou roli; a jestliže netrpí, je to proto, že podřimuje. Její nauky a zásady nikdy nemohou být pro svět stravitelné; a jestliže ji svět nepronásleduje, je to proto, že nekáže.* [P.S. V 237 (3.3.1839)]

11. *... celé vyznění Bible nás vede k přesvědčení, že mnozí jeho Pravdu srdečně přijímat nebudou, že odporuje běžnému lidskému citění a mínění i směřování světa...* [P.S. I 61 (22.12.1833)]

12. *Je zvláštností boje mezi Církví a světem, že svět jako by Církev neustále doháněl, zatímco Církev ve skutečnosti neustále dohání svět. Její nepřítelé nad ní neustále triumfují jako nad poraženou a její členové si stále zoufají; přesto trvá. Přetrvává a vidí zkázu svých utiskovatelů a nepřátel.* [S.D. 71 (25.11.1838)]

P. Peter M. J. Stravinskas
What We Need Now
Přeložila Alena Švecová

Rev. Peter M. J. Stravinskas, Ph.D., S.T.D.
zakladatel a představený Kněžské společnosti sv. Johna Henry kardinála Newmana

ŽIVOT V DOBĚ BEZ PŘESVĚDČENÍ

Nedostatek přesvědčení mezi křesťany přispěl jako katalyzátor k tomu, že Kristus byl odstraněn z trůnu západní kultury. Místo toho jsme přijali mdlou, banální, nudnou napodobeninu, která v podstatě nevyžaduje oběti ani utrpení.

Některé z nejintuitivnějších a nejpoutavějších textů o stavu světa lze najít v dílech nedávných konvertitů k pravověrnému křesťanství. Mnozí z těchto spisovatelů žili jako světší lidé nebo pohané, a tak mohou na hlubší úrovni pochopit spodní proudy naší kultury a přítomného okamžiku. Jedním z těchto konvertitů je Paul Kingsnorth, který se silně angažoval v ekologickém hnutí a určitou dobu žil jako *wiccan*.

Na svém Substacku, nazvaném *The Abbey of Misrule* (Opatství anarchie), píše v jednom nedávném článku o novém zpohanštění Západu a tvrdí, že jsme k němu ještě nedospěli, protože se nacházíme v období toho, co označuje jako Prázdnost. Na trůnu naší kultury v tuto chvíli nesedí žádný bůh, neboť dochází k přechodu. Nejsme úplní pohané ani ateisté, protože stoupencům těchto názorových systémů chybí přesvědčení. Když se od nich žádá, aby pro své pohanství či ateismus něco obětovali, ustupují. Kingsnorth ve své eseji *Into the Void* (Do prázdna) píše:

Řekl bych, že vůbec nejde o žádný „věk“. Nemá žádný tvar. Chybí mu střed. Nikdo nesedí na jeho trůnu. Celkem vzato je to jen vakuum. Vůbec nic tu není.

Je to prázdnota.

Takto tedy nazývám dobu, ve které nyní, v době všech možných „post“, na Západě žijeme: Prázdnost.

Prázdnost je naše nové Koloseum: je ohraničené i prázdne a je místem zábavy i hrůzy. V Prázdnosti není nic skutečného, nic tam nemá význam a nic nás nevede žádným jiným směrem než dovnitř. Když se tam dostaneme, každý tam najdeme své vášně a ty nás táhnou všemi představitelnými směry. Netušíme, ke komu se obrátit o pomoc, a v důsledku toho vyvstává všude kolem nás zoufalství. V této kultuře je Satan v klidu, ale ne proto, že v něho vě-

Foto: © Ivana Bužková / Člověk a Víra

říme, nýbrž právě proto, že ne. V Prázdnosti všichni nemáme rádi křesťanství, ale ne výrazně. Stěžít stojí za nějaké silnější projevy nenávisť. V podstatě nic už nestojí za to, abychom to nenáviděli nebo milovali.

V tomto dočasném okamžiku Prázdnost...

...neexistuje žádné skutečné přesvědčení o čemkoli. Nedostatek jasné a pevné víry nutně vede k lhostejnosti, ale trůn nezůstane bez Boha dlouho. Lidstvo zřídka kdy zůstává dlouho ve stavu lhostejnosti a raději si na trůn Západu vybere nového boha. Lhostejnost vůči křesťanství se bude v příštích letech měnit v čím dál větší nepřátelství.

S Kingsnorthovým hodnocením Prázdnosti, v jakém se v současnosti nacházíme, souhlasím, ale je načase vážně zpytovat svědomí ohledně toho, jak na Západě chybí přesvědčení také křesťanům. Vyrostl jsem ve Spojených státech, a když jsem chodil na mše svaté ve far-

nostech po celých Spojených státech i v některých částech Evropy, opakovaně jsem byl svědkem hlubokého nedostatku přesvědčení.

Jako křesťané v našem evangelijním poslání selháváme. Naše nedostatečné přesvědčení přispělo jako katalyzátor k tomu, že Kristus byl odstraněn z trůnu západní kultury. Místo toho jsme přijali mdlou, banální, nudnou napodobeninu, která v podstatě nevyžaduje oběti ani utrpení. Podobně jako naše pohanště a ateistické protějšky nejsme ochotni přinášet za své názory oběti a trpět pro ně.

Pokud existuje jeden nejlepší způsob, jak popsat západní křesťanství, pak je jím poukaz na to, že v něm chybí kříž. Vybrali jsme si evangelium prosperity, moralistickou, terapeutickou, deistickou napodobeninu křesťanství. Myslíme si, že od nás evangelium nic moc nepožaduje a že můžeme pokračovat ve svém světském, konzumním způsobu života. Mů-

žeme chodit do svých maloměstských farností, poplácávat jeden druhého po zádech a předstírat, že prožíváme plnost evangelia. Pán přece chce, abychom žili v pohodlí a měli dobré věci, ne?

„Ve světě máte soužení. Ale vzchopte se, já jsem přemohl svět.“ (Jan 16,33)

„Tak ani žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem.“ (Lukáš 14,33)

To jsou dva příklady z mnohých. Pán nám říká, že nejsme nad Mistra. Náš Mistr pro naši spásu zemřel na kříži. Jsme povoláni k tomu, abychom denně žili jako ukřižovaní – aniž bychom vyčíslovali náklady – v naději, že budeme věčnost trávit s ním a vezmeme s sebou bezpočet dalších. Kristus nám nikde neříká, že budeme žít v pohodlí. V tom nesu vinu stejně jako kdokoli jiný. Celá léta jsem nechápal, jak je evangelijní výzva pro každého z nás radikální. Dosud podle ní denně nežiji. Kolik z nás, kteří sedáváme v kostelních lavicích, tuto pravdu chápe?

Napodobenina křesťanství

Naši bratři a sestry v Kristu na místech jako Nigérie, Pákistán, Haiti a další žijí denně ohrožováni násilím – a v mnoha případech mučednickou smrtí. Riskují vlastní kůži, aby se mohli sytit Ježíšovou skutečnou přítomností v eucharistii. Západní křesťané naproti tomu o státních svátcích ruší mše svaté, protože státem ustanovené svátky jsou důležitější než veřejné slavení svaté oběti mše, nebo je rušíme, když hrozí, že bude sněžit. Moji duchovní rodiče vyrůstali v Polsku pod nadvládou Sovětského svazu. Na mši svatou chodili s dvěma malými dětmi v situaci, kdy u kostela parkovaly tanky. Jednali bychom stejně?

Neustále se tváříme, jako bychom mohli mít svět i Krista. Tato pohodlnost nás přivedla do prázdna naší vlastní víry bez přesvědčení. Katolíci se až příliš povolně vzdali mše svaté kvůli covidu. To nejdůležitější, co děláme – slavení mše svaté – se stalo nepodstatným, zatímco potratové kliniky a prodejny s tvrdým alkoholem zůstaly otevřené. Své dobrovolné vyhnání ze Skutečné přítomnosti, zatímco byly zabíjeny nenarozené děti, ospravedlňujeme ještě i po letech. Nejsme ochotni přinášet oběti,

Foto: Iva Horalkova / Člověk a Víra

abychom mohli následovat Krista, ale představujeme si, že kdyby nám hrozilo mučednictví, všichni bychom ho směle vytrpěli.

Uvážíme-li pádem porušenou lidskou přirozenost, dosavadní dějiny a vyprávění o umučení Páně, pak pravděpodobnost, že se tato naše představa zakládá na pravdě, je mizivá. Sv. Jan byl jediný apoštol, který zůstal u Kristova kříže. Dokázal to díky svému opravdu hlubokému modlitebnímu životu, z něhož načerpal lásku a sílu ducha, aby se vydržel dívat, jak jeho milovaný Spasitel umírá. Ostatní se, když nadešla Pánova hodina, rozutekli. Ano, později všichni zemřeli jako mučedníci, ale rádi přehlídíme skutečnost, že když nastal čas smrti našeho Pána, jeho nejbližší přátelé ho opustili. Odkud bereme víru, že bychom neudělali totéž? Jak bychom si to mohli myslet, když jsme teď tak málo ochotni něco obětovat?

Západní kultura zakouší prázdnotu z nedostatku přesvědčení. Prázdné místo čeká na zaplnění. Odpovědí by mělo být, že se křesťanství bude znovu snažit vést lidi ke Kristu, ale příliš mnohým z nás chybí přesvědčení. Naše vedení nás opustilo pro nedostatek přesvědčení. Kdo z duchovních odmítá čerpat vodu a vyzývá nás k témuž, špatně chápe výzvu evangelia a vybral si padělek. Křesťanství bez

přesvědčení a obětí není křesťanství. Je to napodobenina, padělek.

Nelišíme se svým životem od svých současníků

Slepě následujeme čím dál technokratičtější vůdce našich národů. Sledujeme stejné kýčovité televizní pořady jako lidé kolem nás, ignorujeme satanská poselství v pop kultuře, usilujeme o pohodlí, vedeme konzumní a materialistický život a opustili jsme veškeré zdání asketismu. Našeho modlitebního života se zmocnily sociální sítě a holdování televizi. Od katolíků nelze očekávat, že budou chodit na mši svatou dvakrát týdně častěji než několikrát do roka. Proč by nás svět bral vážně, když my svou víru vážně nebereme?

Tyto otázky kladu sám sobě stejně jako komukoli jinému. Jsem produkt okolní kultury; a čím víc se dívám na Kristův příklad, tím víc vidím, jak jsou postmoderní hodnoty neslučitelné se vznešeným povoláním evangelia. Jsme doslova otroky pohodlí a spotřeby. I já jsem otrokem. Všechno kolem nás vede k tomu, abychom žili spíš pro své záliby a touhy než pro Pána. Všechno to pohodlí a falešné křesťanství jsou příčinou Prázdna, které teď v naší kultuře převládá. Dokud nebudeme ochotni zbavit se svých vlastních falešných bohů

a uznat, jak jsme totálně selhali ve svém poslání vést lidi ke Kristu, nikdy nebudeme schopni znovu obrátit Západ ke křesťanství.

Něco takového je těžké překousnout. Mnozí to budou vnímat jako příliš tvrdé. Ale pokud nezačneme zkoumat svá selhání a padělky, které jsme přijali, naše kultura ono Prázdnno zaplní něčím mnohem zlověstnějším. Narůstá satanské hnutí ve své běžné podobě. Evropa otevřela hranice islámu, který absorbuje každou kulturu, kterou si podrobí. Naše kultura přechází od lhostejnosti vůči křesťanství k otevřenému nepřátelství. Z pohledu dějin tu Prázdnno zůstane jen krátký okamžik, protože příroda a nad-

přirozeno vakuem nesnáší.

Jediná cesta vpřed vede skrze hrdinné křesťanství, které přijímá Kristův kříž. Pohodlné maloměšťácké farnosti s povrchním pozlátkem musí zaniknout. Už nemůžeme předstírat, že uřednictví znamená odškrtnout si nedělní mši svatou. Jedinou možností je přijmout evangelium v jeho plnosti: s radostmi i utrpením. Ukřížovaná asketická Církev povede duše ke Kristu. Církev, která se ničím neliší od světa, je ztráta času – proto do ní lidé buď nepřejdou, nebo tam nezůstanou. Začneme žít s přesvědčením? Nebo budeme dál přihlížet, jak se naší kultury zmocňuje temnota, a v podstatě nám to bude jedno, protože

nám je naše materiální pohodlí přednější než Kristus?

Constance T. Hull
Crisis Magazine
Přeložila Alena Švecová

Constance T. Hull
publicistka

PODĚKOVÁNÍ ZA KREV ŽIVOTA

Dovolte, prosím, abych se vám představil. Jmenuji se Petr Pítha a je mi 86 let. Jsem emeritním profesorem dějin a teorie kultury na Karlově Univerzitě a emeritním proboštem Kolegiální kapituly Všech svatých na Hradě Pražském.

Trpím onemocněním, jehož léčení periodicky vyžaduje transfuze krve. Při poslední, která proběhla nedávno, jsem si uvědomil, že vám, dárcům, možná žádný pacient nikdy nepoděkoval. Jistě, dárcé je anonymní, ale to je chabá formální výmluva. Já sám jsem se dozvěděl jen odběrové místo a číslo kapačky C 2003 24 010470 10. I kdybych nějakým obtížným způsobem docílil, že by se můj dopis dostal ke konkrétnímu dárci, nebyl bych spokojen. Byl by jediným ze všech, jejichž krev jsem přijal. Obracím se na vás tedy korporativně a zahrnuji i dárcé, s nimiž mám společně jen to, že jsme lidé.

Přemýšlel jsem něco přes hodinu trvání transfuze a uvědomil jsem si mnohé. Předně, že solidarita nesmí být jednosměrná. Vždy musí být i solidarita chudých k bohatým, nemocných ke zdravým atp. Při každém darování rozkvetne dárci pěst ve dlaň. A na to musí obdarovaný svobodně (nutit ho nesmíme) odpovědět.

V našem případě se jedná o dar života. Je to největší možný dar. Dar života dostaneme každý od svých rodičů. Bylo by pošetilé myslet si, že to rodiče stálo jen pro-

Foto: © Lucie Hornikova / Člověk a Víra

žití krásného okamžiku lásky, a ženu pak dlouhou dobu těhotenství a dříve bolestný porod. Musí o své děti dlouho pečovat a do života je uvádět. Zcela odlišný tvar téhož daru má položení života za druhého. V dopise oslavujícím život vás nebudu trýznit apokalyptickými úvahami, že pole a vinice, které se na podzim stanou bojištěm a napojí se krví, příštího léta přinesou zrní na chléb a urodí hrozny pro víno. Příroda, která nemá paměť, je mocnější než člověk, který ji má.

Uvažoval jsem o krvi a srdci. Přišlo mi, že primitivní antropologie je velice moudrá, když živého člověka vidí jako

rukáv, v němž nitro není ruka do něho strčená, ale tloušťka látky, z níž je ušit. Náš život neprobíhá v zažívací trubici, i když má velkou roli, ale v krevním oběhu. Bez jídla vydrží člověk řadu týdnů, bez krve ani pár minut.

Srdce je motorem života, protože přijme krev bez kyslíku, udušenou, tj. mrtvou, a vrátí jí život nádechem plic. Protože láska je jediným důvodem i smyslem života, je sama život ve vší jeho rozmanitosti, barvivosti i kráse. Nemusíme se divit, že srdce je prvním symbolem lásky

dokončení na str. 12

O ŠTĚSTÍ A RADOSTI

V současné době má mnoho lidí, zvláště mladých, problém s více méně trvalou otráveností. Příčinou toho je, že vše sázejí na štěstí.

Štěstí je povětšinou velmi krátkodobý pocit, který je vzápětí vystřídán pocitem zklamání nebo prázdnoty. Tato situace je vyvolána tím, že zmínění lidé usilují o věci materiální a o věci duchovní se starají málo, pokud vůbec. Věci materiální jsou totiž dělitelné. Lze je získat, zcizit, darovat, ztratit atd. Věci duchovní jsou nedělitelné a můžeme je jen sdílet. Není znám případ, že by někdo někoho něco naučil a následně už to sám neuměl, stejně jako když něco hmotného darujeme.

Zmínění nešťastní lidé neznají pojem radost, což je kamenem úrazu. Radost je pocit podstatně trvalejší. Z čistě jazykových důvodů nelze libovolně a hlavně vždy slova štěstí a radost zaměňovat. Nelze např. říct: Měl radostnou ruku a vyhrál v loterii, nebo měl radost a udělal zkoušku, protože si radostně vytáhl otázky, které uměl. Naopak nelze říct: Měl štěstí z úspěchů své dcery.

Oproti povrchnímu štěstí je radost

Foto: © Karel Pazourek / Člověk a Víra

hlubinná, nepřichází zvenčí, ale vychází z radostného srdce. Štěstí je možné způsobit, ale jen radost je možné rozdávat. Je snad zbytečné vykládat, proč je radost z neštěstí druhého perverzní.

Celé neštěstí je v tom, že si o Váno-

cích lidé pošetile přejí: Hlavně to zdravíčko a štěstíčko, namísto pravdivého a poctivého: Radost a pokoj.

Mons. Petr Píthá

dokončení ze str. 11

a zároveň místem naší sebeidentifikace. Když s údivem klademe otázku *Já?*, nikdy neukážeme prstem na čelo (leda bychom chtěli dát najevo, že nejsme blázni), ale vždy se dotkneme dlaní levé části prsou. Druhým, rovněž transkulturálním symbolem lásky je Madona, žena–matka s dítětem v náručí.

Jako katolický kněz jsem bezpočtukrát opakoval s děsem a posvátnou úctou Kristova slova při poslední večeři s apoštoly: *Vezměte a pijte z něho všichni. Toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás a za všechny na odpuštění hříchů.* Jako Kristův kněz vidím dar krve jako milosrdenství navracející život. Zmínil jsem to již při popisu krevního oběhu.

Zastavme se ještě u jednoho citátu z Bible: *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo by za druhého položil život.* Známe

příklady, kdy k této vrcholné lásce došlo, např. když někdo nabídl, že se postaví na místo spoluvězně odsouzeného k smrti (učitel Korczak, P. Maximilian Kolbe). Nemysleme, že je nutné darovat celý zbytek života naráz. Každá návštěva nemocného, osamělého a podobně obětovaného čas jsou darem části života, protože bychom v té době mohli dělat věru něco příjemnějšího.

U vás jde ještě o daleko víc. Děkuji vám a hluboce se před vámi skláním. Jen nepatrný zlomeček z vás dá krev pro pár stovek, ale i v této pokleslé dimenzi tak činím. Při současné posedlosti majetkem se neznámému člověku sotva kdy dávají tak velké dary.

Omlouvám se, že vám píšu tak pozdě. Ale jsem rád, že mi to vůbec došlo. A ještě víc se raduji, že jsem snad zacloumal mříží netečnosti příjemců a alespoň tak se postavil po váš bok. Je velkým zlem, že nás musí ohlodat až téměř na kost, aby-

chom si uvědomili hodnotu života a důstojnost svého člověčenství. Se zlem nelze vyjednávat, zlu se musí čelit!

Protože zanedlouho budou Vánoce, přejí vám, přátelé, abyste se, až budete zpívat naši nádhernou koledu *Narodil se Kristus Pán*, při slovech *nám, nám, narodil se*, opravdu radovali, jako by se vám narodila Lásky.

*Se srdečným pozdravem
Váš Petr Píthá*

Mons. Prof. Petr Píthá
kanovník Kolegiátní kapituly Všechných svatých na Hradě Pražském

NESNÁŠENLIVOST TOLERANTNÍCH

Stále častěji zjišťuji, že nejméně tolerantní lidé, se kterými se setkávám, jsou právě ti, kteří se neustále ohánějí slovem „tolerance“.

Neměli bychom to považovat za pokrytectví. Není to jako chování farizeů, kteří si dávají záležet na tom, aby každý viděl, jak dávají almužnu. Tím z dobročinnosti dělají divadelní představení, aby si vysloužili chválu lidí, a pokud stojí především o ni, pak ji také dostanou. „Odpovídající odměnu,“ jak píše Milton, „prázdnou jako jejich skutky.“

Myslím, že je to spíše stav, který je současné době nejvlastnější, a souvisí s naléhavou touhou necítit bodnutí svědomí u hříchů, které schvalujeme. Těm, kdo se pravidelně a poctivě věnují zpytování svědomí, se nebude líbit to, co v něm naleznou. Je to proto, že všichni jsme hříšníci a nedosahujeme Boží slávy. Světec si je jistější Božím milosrdenstvím než obyčejný hříšník, ale také si dává větší pozor, aby se neprovinil, a více se stydí, když se proviní. Nepotřebuje hesla zpolitizovaných odnoží církve, která by ho poučovala o toleranci. Jeho vlastní hříchy ho poučují dostatečně. Mluvím zde o lidech, které je třeba tolerovat, ne o hříšících. Chceme lékaře, kteří milují své pacienty a nenávidí jejich rakovinu. Musíme si osvojit myšlenku, že hřích je skutečný, stejně jako jsou skutečné nemoci těla. Téměř měsíc jsem chodil s krevní sraženinou v noze a nechtěl jsem uvěřit, že tam opravdu je. Sraženina však není povinná respektovat mé přání.

Morální nemoci

My katolíci věříme, že Bůh dal lidské duši mravní zdraví: prospívá nám to, co je objektivně dobré, a chřadneme v důsledku toho, co je objektivně špatné. Naše morální nemoci nejsou povinny respektovat naše názory na ně. Samozřejmě, pokud člověk hřeší s plným a jasným vědomím, že to, co dělá, je špatné, přidává k samotnému hříchu navíc vzdor nebo lehkovážnost. A v tomto smyslu můžeme říci, že určitá míra nevědomosti zmírňuje něčí vinu, když posuzujeme celý čin a všechny jeho okolnosti. Samotný hřích však zůstává a škodí. Představme si tedy ně-

koho, kdo ochořel těžkou morální nemocí, hříchem, na který si tak navykl, že si nedokáže představit život bez něj, přestože tento hřích deformuje jeho jednání s ostatními lidmi, zejména s těmi, o nichž ví, že daný hřích odsuzují, i když nevědí, že jím trpí. Začne hlásat „toleranci“, aby bolest otupil. Nemusí si své pohnutky nutně uvědomovat. Pociťuje podvědomou paniku. Kdyby to byl podnikatel, který se dostal do platební neschopnosti, stejný druh pohnutek by ho vedl k tomu, aby se vyhýbal své bance či pohledu do účetní knihy a aby podrážděně reagoval na každého, kdo by mluvil o etice spořivosti a obezřetnosti ve finančních záležitostech.

Ale to nestačí. Rána se nikdy doopravdy neumrtví. Nemoc pokračuje ve svém díle. Cosi v duši křičí, že je něco v nepořádku. Popouzí člověka k činu a ten pak přisuzuje zlé úmysly těm, kdo mu hříchy připomínají, a energicky útočí na hříchy, kterých se sám nedopouští, a dokonce i na morální postoje, které jsou dobré nebo neutrální, pokud je lze s těmito hříchy zaměnit. Hovoří o „toleranci“, ale zní to jako vrčení raněného zvířete. A protože člověk je tvor společenský, společenský až do morku kostí, může se tento stav obecně rozšířit. Nejhalasněji hlásá „toleranci“ společnost, jejíž příznačné hříchy se staly nesnesitelnými. Jsou to otevřené, rozjitřené bolavé rány. Každý je vidí. Ale každý musí být přesvědčen, že nejsou tím, čím jsou, nebo že jsou přirozené a nevyhnutelné. Melanom musí být nazýván znaménkem krásy.

„Rady zkušeného ďábla“

V rané fázi tohoto vnitřního konfliktu je tolerance k příznačnému hříchu společnosti a vzteklé reakce na jeho opak záležitostí marnivosti a společenských trendů, jak naznačuje strýc Zmarchrob: „Módní protesty každé generace obracíme proti těm chybám, od kterých jim hrozí nejmenší nebezpečí; vedeme je tak, aby podporovali takovou ctnost, která je

nejbližší té neřesti, kterou se nejvíce snažíme rozšířit. Vedeme je tedy k tomu, aby při záplavách všichni běhali s hasicími přístroji a mačkali se na tom boku lodi, který je už skoro pod vodou.“

Zkušený ďábel pokračuje:

„Proti nebezpečí plynoucímu z nadšení brojíme právě ve chvíli, kdy jsou světáctví a vlažní; o sto let později z nich děláme romantické snílky omámené city, ale módní protest varuje před nebezpečím ‚pouhého porozumění‘. V krutých dobách varujeme před sentimentalitou, v bezduchých a povrchních dobách před nebezpečím vážnosti, v oplzlých dobách před puritánstvím. A kdykoli lidé spějí k otroctví nebo tyranii, chráníme je před liberalismem.“

Radikální operace

A tak máme společnost, která zapoměla na všechny obřadní formy a která nemá vkus, pokud jde o slavnosti, ale varuje před „ritualismem“. Jsme nejméně patriarchální národ v dějinách světa, a přesto halasně bojujeme proti „toxické maskulinitě“. Máme svět, kterému hrozí, že se vytratí všechny národní a kulturní rozdíly, a přesto se bojíme, že by si jedna či dvě země zachovaly svou identitu a nebyly pohlceny masou. Ale jak jsem naznačil, u některých zel jsme již za hranicí módního pokřiku. Nemoc se nyní projevuje jako odpor k tomu, co je zdravé a normální. Odtud pramení nesnášenlivost tolerantních. Nelze ji rozptýlit slovy či přesvědčováním. Je mimo dosah logiky. Je to infekce v srdci. Vyžaduje radikální operaci a tu může provést jen jediný chirurg.

Dr. Anthony Esolen
překladatel a spisovatel

Anthony Esolen
The Catholic Thing
Přeložil Pavel Štíčka

OSLOVENÍ ZA ROZBŘESKU

Přinášíme text francouzského katolického spisovatele a myslitele Ernesta Hello (1828–1885). Jde o mírně upravený výběr z jeho předmluvy k dílu Slova Boží: úvahy o některých textech Písma svatého, které v překladu Otto Františka Bablera vydal A. L. Stříž v edici Dobré dílo ve Staré Říši na Moravě v roce 1915.

Písmo svaté je propast. Je nemožné říci, jak je hluboké, a nemožno říci, jak je prosté. Kdyby mě jedna z těchto dvou vlastností uváděla v úžas, nebyla by to hloubka, byla by to prostota.

Hloubku je možné předpokládat. Ale člověk je tak složitý, že se nenaděje něčeho prostého. Opakujeme-li slova evangelia dítěti, dělníku nebo rolníkovi, nebude se divit: nenalezne se tam jediné slovo, které by směřovalo ke zvýraznění, k efektu. Ani jediné slovo nemá v úmyslu překvapit. Z úst Ježíše Krista vycházejí jen slova důvěrná; věci, jež jmenuje nejčastěji, jsou věci života běžného. Venkovský život, práce, polní kvítí hrají velkou úlohu v těchto promluvách, v nichž pojmy, jež bychom nazvali vědeckými, nemají místa. Nikdy se tam neobjeví slovo abstraktní. Je tam opak jazyka, který bychom čekali, kdybychom, neznajíce evangelia, předem činili si o něm jisté ponětí, založené na našich intelektuálních obyčejích.

Dítě, dělník či rolník hledí na evangelium bez úžasu. Ale když táž slova, tak prostá, že ducha matou, stávají se vezdejší chlebem myslitelů, filosofů, teologů, světců, tu tito cítí úžas, jehož děti necítily. Shledávají, že tato prostá slova jsou naplněna takovou vědou a takovou hloubkou, že jejich podstatu nikdo nedohlédne. A čím více se rozjímají, tím více se pozoruje, jak je třeba je rozjímat. A čím více se chápou, tím více se pozoruje, jak se jim ještě nerozumí.

Nevědomec myslí, že je chápe, a naprosto se neklame, neboť leccemuž z nich může porozumět. Člověk geniální, který před nimi strávil celý život, pozoruje den ze dne jasněji, že mu slova ta nepověděla všech svých tajemství – a nikterak se neklame.

Tato prostota slov Ježíše Krista není hluboká jen z hlediska inteligence; je

hluboká z hlediska činu. Prýští z ní moc; není jenom jednoduchá, je zjednodušující. Rozsévá jednoduchost; sděluje ji. Lidé geniální, kteří tolik potřebují jednoduchosti, mohou přijít a pít; zde je pramen.

Lidé vydávají se v nebezpečí, že budou uneseni proudem rozmanitosti. Pochybnost, nejistota, jest po výtce uvedením mnohonásobného do ústředního bodu, kde má panovat jednota.

Víra je úkon jednoduchý.

Rozjímání je vítězství jednoty v hloubi duše.

Víry tedy a rozjímání je hluboce zapotřebí vůči slovům Páně.

Ani genius by nestačil, aby člověka před tváří těchto slov Páně uvedl v soudržnost myslí, jaké třeba.

Genius dokonce měl by v sobě nebo vedle sebe, v člověku, jenž se jím honosí, četné prvky bludu, kdyby mýnil sám o sobě, nazdařbůh, čerpat z Písma svatého, odloučen od Církve a od víry.

Je zapotřebí víry; je zapotřebí jednoduchosti.

Je zapotřebí si připomínat, že Církev, nevěsta Ježíše Krista, je strážkyní, interpretkou a uchovatelkou Jeho pokladů.

Před věcmi božskými rozum káže pokleknout. Kdo nezačíná pokleknutím, vrhá se do všech nebezpečí... úkon prvopočáteční, úkon ústřední, úkon konečný (který tyto dlouze meditované texty nesou), je přilnutí k Církvi, přilnutí naprosté.

Takový je stav světa, že se zdá podivné, bizarní a úžasné, připomínáme-li prostá slova Ježíše Krista: „Otče svatý, za-

Ernest Hello. Foto: letelegramme.fr

chovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my...“ (Jan 17, 11n.).

V Babelu, ve kterém žijeme, kdy zmatek a rozdělení vykonaly svoje veledílo, veledílo, nad kterým by i samy mohly užasnout; kdy snad překročily svými výkony svoje naděje.

Na nás je, abychom i my svoje naděje rozněcovali. Na nás je, abychom mluvili z víry, naděje a lásky.

Na nás je, abychom si přitiskli na prsa toto slovo, jehož světlo září do našich temnot:

„Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my.“

Výbornost tohoto slova nás unáší výše nad průměrnost jeho na věci lidské.

Přece však odvažuji se dodat, že jakási vhodnost zvláštní připojuje se v této chvíli k jeho výbornosti vlastní, k jeho výbornosti podstatné.

Čím více rozdělení se ukazuje, tím naléhavější je láska.

Každý člověk, jenž hledá světla vně lásky, hledá světla v hlubinách temnot...

Ernest Hello

Original celého díla k dispozici na
librinostri.catholica.cz

Vybral a připravil Petr Peňáz.

CÍRKEV ZNAMENÁ SPOLEČENSTVÍ

Slovo církev (ecclesia) znamená společenství, soudržnost, setkávání se.

V běžném životě to chápeme tak, že jednou v týdnu, v neděli, zajdeme na mši svatou do kostela. A tam – podle farnosti – s ostatními lidmi, které buď známe, nebo neznáme, strávíme tu zhruba hodinku mše svaté. V některých farnostech jdou dál – pořádají po mši svaté třeba společnou snídani, po vzoru prvních křesťanů při *agapé*, nebo farní kafe.

V celkovém důsledku by ale mělo jít o vztahy mezi lidmi. Známe farnosti, kde si lidé sice před kostelem nebo po kostele podají ruku, ale za zády se pomlouvají. Kde jeden žárlí z různých důvodů na druhého. Kde jde spíše o určitou formu pokrytectví, protože dotyční se navzájem nějak nemusí.

Staly se mi v krátké době po sobě tři věci, díky kterým jsem tohle poněkud povrchní „setkávání“ a „Společenství“ trochu přehodnotil.

Nejprve jsem se přihlásil do ikonopiseckého kurzu. Lákal mne to už delší dobu, kamarád jeden absolvoval a má svou ikonu Ježíše pověšenou na zdi své kanceláře. Takže jsem si řekl, že to také zkusím. Kurz probíhal tři dny, po dva dny po dobu deseti hodin, poslední den pět hodin.

První den jsem si říkal, že s psaním ikony seknu. (Jen pro informaci, ikony se nemalují, ale píšou, protože do nich obrážíte, vpisujete svou víru, svůj aktuální stav duše.) Nešlo mi to, všichni měli hezčí linky a lépe nanesené barvy než já. Druhý den jsem měl podobné pocity. Kurzu se účastnilo zhruba čtyřicet lidí a ti, kteří seděli poblíž mne, mi začali radit, ačkoliv času na jednotlivé kroky bylo málo. S jejich pomocí a podporou jak slovní, tak praktickou, se mi podařilo ikonu dopsat. Je pravda poněkud abstraktní, ale je moje. A navíc jsem na kurzu zažil skutečnou pospolitost (včetně modliteb).

Podruhé se stalo, že mě syn přihlásil do soutěže *Na lovou*. Pravda, o žádnou věroučnou akci nejde. Před natáčením

Foto: Klauďie Símeckova / Člověk a Vira

se rozřadí příchozí soutěžící do tří družstev – to první natáčí hned dopoledne, druhé po obědě a to třetí až odpoledne. Čeká se v unimo buňkách, kde je jen stůl, židle a přímotop. A tak se stalo, že jsem v jedné unimo buňce seděl se třemi pro mne neznámými lidmi. Seděli jsme tam spolu zhruba šest hodin, než na nás přišla řada. A tak jsme si začali povídat. Kluk byl z východních Čech, dělal lakros a brigádně prodával před jedním hradem ve stánku občerstvení, mladá dáma pracovala v neziskové organizaci, nu a starší paní z Karlovarska pomáhala v důchodu manželovi s jeho podnikáním. Povíдали jsme si různé historky, zvláštní zážitky, dali si tipy na dovolenou, zahráli jsme si z nudy město – rostlina – zvíře... A najednou jsem opět cítil tu sounáležitost, takže když jsme pak nastoupili k natáčení, tzv. na plac, skutečně jsme fungovali jako sehraný tým.

Inu, a pak jsem začal studovat na stará kolena školu. Naštěstí tam nejsem jediný starší student. Ale i s těmi mladšími jsme si vytvořili docela fajn vztahy.

Hodiny o počátcích církve pojímá paní profesorka jako volnější debatní kroužek. A na čtvrté hodině mi to najednou došlo – stal se z nás sehraný tým. Nikdo nikomu nezáviděl znalosti, když někdo něco nevěděl, udělal si ze sebe legraci a jelo se dál, nikdo neměl potřebu vyčnívat... Protože jsme po celou dobu na jedné lodi a jde nám o to samé. Stejně jako ve všech předchozích případech.

A tehdy mi došlo, že takhle by to mělo vypadat v (nejen) neděli i na mších svatých v kostelích.

Jan Lipšanský

Jan Lipšanský
překladatel, scenárista, režisér

JUBILEJNÍ ROK 2025

S koncem občanského roku vře ve veřejném prostoru řada třaskavých témat, velmi často namířených *ad hominem* a postrádajících důstojnost pravdivého a úctyhodného dialogu. Nekroutit hlavou nelze například nad proběhlou debatou v intelektuálním spolku české provincie dominikánů v Praze, kde dáma, která je zaměstnána na pražském arcibiskupství v PR týmu, v reakci na dotaz z publika z úst osoby vydávající se za ženu, pana Tomáše Prokopiče, nezaváhá a jde se omlouvat za církev a její učení, které by snad mělo homosexuálně aktivní osoby zraňovat. Vzdáleně s tím souvisel také rozhovor DVTV s prof. Tomášem Petrářkem (9. 12. 2024), kde se on jako host vyjádřil tak, že prý církev nemá vést hodnotové zápasy ve společnosti, zvláště pokud tvoří menšinu. Za rukojmího, jak je to dnes ostatně dosti módní, si bere papeže Františka a říká, že je to právě on, kdo se „opakovaně vyjádřil k tomu, aby církev respektovala soužití dvou osob stejného pohlaví a že je to jedna z věcí, které jsou zralé ke změně“. Na samý vrchol můžeme postavit citát římskokatolického kněze a pedagoga prof. Petrářka, kterého redaktor Martin Veselovský přiměl k tvrzení, že „církev musí akceptovat lásku mezi osobami stejného pohlaví jako rovnocennou“. „Je přece skvělé, že tato doba umožňuje těmto lidem hledat, kým jsou, experimentovat a zkoušet...“

Tak si upřesněme jen namátkou vyhledaná stanoviska Svatého otce: titulke z Radia Vatikán z 20. května tohoto roku: „Církev je otevřená všem, ale homosexuální svazky nemůže zehnat.“ Svatý otec „opětovně potvrdil učení církve a uvedl, že praktikování homosexuality je hříchem“. „Být gayem není zločin,“ řekl agentuře AP. „Není to zločin. Ano, ale je to hřích. Dobře, ale nejprve rozlišujeme mezi hříchem a zločinem,“ dodal. František citoval *Ka-*

Slavnostní odhalení Svaté brány vatikánské baziliky sv. Petra před Jubileem 3. prosince 2024. Foto: iubilaeum2025.va

techismus katolické církve a uvedl, že „homosexuálové musí být přijímáni a respektováni a neměli by být odsouváni na okraj společnosti nebo diskriminováni“. V lednu 2023 papež v jednom z mnoha takto tematicky zaměřených rozhovorů mimo jiné s hořkostí poznamenal, že v mnoha společnostech se zdá, jako by se homosexualita stávala „módní záležitostí“. A co říká katechismus? Homosexualita označuje vztahy mezi muži nebo ženami, kteří pociťují pohlavní přitažlivost, výlučně nebo převážně, k osobám téhož pohlaví. Během staletí a v různých kulturách se projevuje velmi rozmanitými způsoby. Jejich psychický zrod zůstává z velké části nevysvětlitelný. Tradice, opírající se o Písmo svaté, které představuje homosexuální vztahy jako velkou mravní spoušť, vždy prohlášovala, že „homosexuální úkony jsou vnitřně nezřízené“. Odporují přirozenému zákonu. Odlučují pohlavní úkon od předávání života. Nejsou plodem opravdového citového a pohlavního doplňování se. V žádném případě nemohou být schvalovány. (par. 2357) Nezanedbatelný počet mužů a žen má hluboce zakořeněné homosexuální sklony. Toto zaměření,

kteří se objektivně vymyká řádu, je pro většinu z nich zkouškou. Proto mají být přijímáni s úctou, soucitem a jemnocitem. Vůči nim je třeba se vyhnout jakémukoliv náznaku nespravedlivé diskriminace. Takové osoby jsou povolány naplnit Boží vůli ve svém životě, a jsou-li křesťany, spojit těžkosti, s nimiž se mohou setkat v důsledku svého stavu, s obětí Pána na kříži. (par. 2358)

Zahajovací ceremonie Jubilejního roku 2025 ve všech diecézích světa budou zahájeny liturgií přinesení kříže do katedrál. Tento kříž v nich má být přítomen po celý Jubilejní rok. Můžeme se ptát, píše ve svém pastýřském listu arcibiskup Marek Jędraszewski, „proč by tato jedinečná oslava Narození Pána Ježíše měla být spojena s křížem, který je dojemným znamením Jeho utrpení, utrpení a smrti?“ Odpověď na tuto otázku dal sám Pán Ježíš. Na začátku svého poslání kázat evangelium řekl Nikodémovi: „Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (Jan 3,16)

–zd-

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, http://rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.:arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.